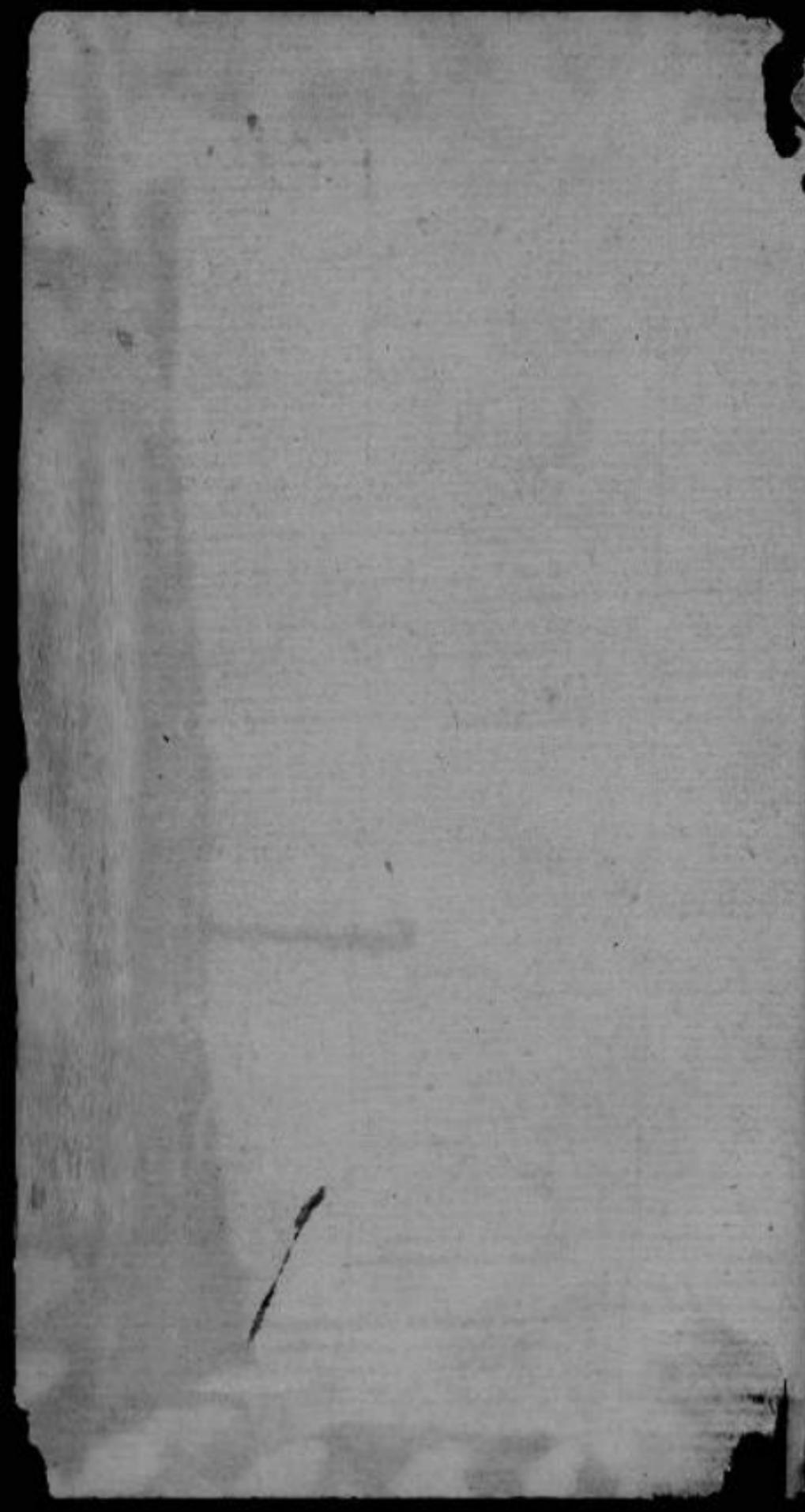
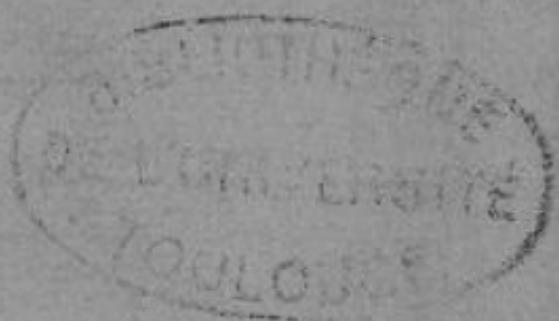

318-50 C

Reg 51219

EX LIBRIS CHABANEAU

70 *Magazin*

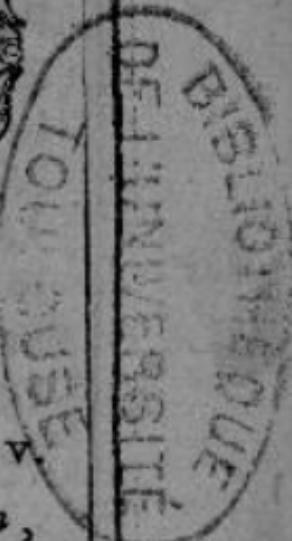
Vol. I. Oct. 1833. No. 1.

Dom. Probat. Aven. carab. inscriptus

EXERCITIA
SPIRITALIA
B. P. N. IGNATII
DE LOYOLA.

M V S S I F O N T I ,
In Collegio Societatis I E S U .
Per Melchiorem Bernardum ,
Universitatis Typographum .
M. D. C. V.
Cum Facultate Superiorum .

Ex libris. R. J. B. 1808

ORATIO AD Christum.

A Nima Christi sāctifica me:
Corpus Christi salua me:
Sanguis Christi inebria me:
Aqua lateris Christi laua me:
Passio Christi conforta me:
O bone I E S V exaudi me:
Intra tua vulnera absconde me:
Ne permittas me separari à te:
Ab hoste maligno defende me:
In hora mortis meæ voca me:
Et iube me venire ad te,
Ut cum Sanctis tuis laudem te,
In secula seculorum. Amen.

PAVLVS PAPA
III. Ad Perpetuam
rei memoriam.

Procurans Astoralis officiis cu-
ra, in uniuersum
Christi gregem no-
bis commissa, &
diuinae gloriae, ac laudis amor
facit, ut ea, quae salutem ani-
marum, & spiritualem earum
profectum iuuat, amplecten-
tes, vota eorum, qui aliquid,
quod fouere, & nutritre pie-
ratem in Christi fidelibus va-
leat, a nobis exposuit, ad ex-
auditionis gratiam admit-

A : tamus

tamus Cum ergo (sicut dilectus filius , nobilis vir , Franciscus de Borgia Dux Gädiae , nobis nuper exponi fecit) dilectus filius Ignatius de Loyola , Præpositus Generalis Societatis I E S V , per nos in alma Urbe nostra erecte , & per nos auctoritate Apostolica confirmata , quedam documenta , sive Exercitia spiritualia , ex sacris Scripturis , & vita spiritualis experimentis elicita , composuerit , & in ordinem , ad pie monendos fidelium animos , aptissimum regerit , illaque Christi fidelibus , ad spiritualem consolacionem . & profectu magno

pere

pere utilia. Et salubria esse,
 non solum famam, ex plurimis
 locis allata, prædictus Frâciscus
 Dux didicerit; sed etiam
 experimento manifesto, cum
 Barcinone, tum Valeria, tum
 Gandiae, id compertum habue-
 rit. Quare idem Franciscus
 Dux nobis humiliter suppli-
 cari fecit, ut documenta, Et
 spiritualia Exercitia prædi-
 eta, quo latius eorum fructus
 pateat. Et plures Christi fi-
 deles, maiori cum deuotione
 ad utendum illis, inuitentur,
 examinari faceremus: Et, si
 approbatione, Et laude digna
 inueniremus, approbare, Et
 laudare, aliaq; in premissis

opportunè prouidere de benignitate Apostolica, dignare-
mur. Nos igitur, qui docu-
mēta, & Exercitia huiusmo-
di examinari fecimus, &
qua testimonio, ac relatione
dilecti filij nostri Ioannis Tit.
S. Clementis presbyteri Car-
dinalis Burgensis Episcopi, ac
hæreticæ prænitatis Inquisi-
toris, & venerabilis fratri
nostri Philippi Saluciarum
Episcopi, ac dictæ Urbis no-
stræ in spiritualibus Vicarij
generalis, necnon dilecti fi-
lij Egidij Foscararij, nostri
Sacri Palatij magistri, no-
bis desuper factâ, pietate,
ac sanctitate plena, & ad

ædifi-

edificationē, & spiritualem
profectū fidelium valde uti-
lia, & salubria esse, & fore
comperimus: debitum etiam
respectum ad fructus uber-
res, quos Ignatius, & ab ipso
instituta Societas præfata,
in Ecclesia Dei ubique gen-
tium producere nō cessant, &
ad maximū adiumentū, quod
ad id prædicta Exercitia at-
tulerunt, non immerito ha-
bentes: huiusmodi supplica-
tionibus inclinati, docimēta,
& Exercitia prædicta, ac om-
nia, & singula in eis contēta,
ancloritate prædictā, tenore
præsentium, ex certa scientia
nostra, approbamus, collau-

damus, ac præsentis scripti
 patrocinio, cōmunicimus: hor
 rātes plurimū in Domino,
 omnes, & singulos, utriusq[ue]
 sexus, Christi fideles ubilibet
 constitutos, ut tam p[ro]p[ri]is docu
 mentis, & Exercitijs uti, &
 illis instrui denotè velint.
 Necnen concedentes, ut hu
 usmodi documenta & spir
 ualia Exercitia imprimi,
 quocunq[ue] Bibliopola, per præ
 dictum Ignatium eligēdo, li
 berè & licitè valeant. Ita
 ramen, ut post primam edi
 tionem, sine cōscensu eiusdem
 Ignatij, vel successorum eius,
 nec ab hoc, nec ab alio omni
 no, sub excommunicatione,

&

Et 500. duc. p[ro]p[ri]e t[er]tia operibus applicandorum, p[ro]pana, imprimi possint. Ac mandates n[on] kilominus universis, & singulis decorum ordinarijs, ac perso[n]ie in Ecclesiastica dignitate constitutis, & Cathedralium, ac Metropolitanarum Ecclesiarum Canonici, & earumdem Ordinariorum Vicarijs, in spiritualibus, generalibus, & officialibus ubilibet consistutis, quatenus ipsi, vel duo, aut tria eorum, perse, vel alium seu alios cuius de Societate praedita, vel alijs, quoru[m] intererit in praemissis spiritualib[us] Exercitijs, efficacis defensione praeidio assistentes

res faciant auctoritate nostra, illos dictâ concessione, & approbatione pacifice frui, & gaudere: non permittentes eos, per quoscumque, cōtra præsentium tenorem, quomodo libet molestari: cōtradictores quoslibet, & rebelles per Cēsuras & pœnas Ecclesiasticas, ac alia opportuna iuris remedia, appellatione postpositâ, compescendo: Inuocato etiam ad hoc (si opus fuerit) auxilio brachij secularis. Non obstant. fe. re. Bo. Papa VIII. predecessoris nostri De una, & Cœcili generalis De duabus dietis, Dummodo, Ultra tres, Aliquis, auctoritate præsentium,

sentium, non trahatur: & quibusvis alijs constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrarijs quibuscunque. Aut si aliquibus communiter, vel diuisim, ab eadem sit sede indulatum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indule huiusmodi mentionem. Volumus autem, quod presentium literarum transumptis, manu Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius Prælati, seu personæ in dignitate Ecclesiastica

ſtra constitua munus, plena fides ubique habeatur, & illis ſtetur, tam in iudicio, quam extra, ac ſi originales literæ exhiberentur, & offere rentur. Datū Roma apud Janclū Marcum, ſub annulo pifcatoris, die ultimo Iulij.

M. D. XLVIII. Pon-
tificatus nostri anno
quartode-
cimo.

Bio. El. Fulginensis.

TESTI-

*TESTIMONIA
eorum, quibus censura
Exercitiorum est
commissa.*

In prima translatione -

Legimus omnia in volumine
hoc digesta, nobisque valde pla-
cuerat, & ad animalium salute in
in primis conducibilia sunt visa

Cardinalis Burgensis.

Concedimus, ut opus hoc, om-
ni laude dignum, & Christiane
professioni valde proficuum, im-
primatur.

Philippus Vicarius.

Non poterunt tam sancta exer-
citia non maximum commodum
præstare cuilibet studioso: Ideo
obuijs etiam vlnis amplectenda
sunt.

*F. Egidius Foscararius, Magister
Sacri Palatij.*

In secunda translatione.

Legimus spiritualia hæc Exercitia, placentque nobis valde: & digna iudicamus, quæ ab omnibus orthodoxæ fidei cultoribus recipientur, & magnificant.

Cardinalis Burgenſis.

Concedimus, ut opus hoc, omni laude dignum, & Christianæ professioni valde proficuum, imprimatur.

Philippus Vicarius.

Cum nequeat subsistere diu Christiana religio sine exercitijs, & meditationibus aliquibus spiritualibus (in meditatione enim, inquit Yates, exاردescit anima mea) nullas arbitror magis opportunas his, quæ proculdubio ex scripturarum studijs, & longo rerum uſu natæ sunt.

F. Ægidius Foscarianus, Magister Sacri Palati.

Quidam

*Quidam de Societate I E S V, deuso-
to Lectori eiusdem Societa-
tis. S. in Domino.*

Hæc documenta, ac
spiritualia Exercitia,
quæ non tam à libris,
quæ abunctione San-
cti Spiritus, & ab in-
terna experientia, & usu tractan-
dorum animorum edocet, no-
ster in Christo Pater M. Ignatius
de Loyola. Societatis nostræ In-
stitutor, & Præpositus Generalis
(ut præmiissum est) composuit,
ab idiomate Hispanico, in Latini-
num, duobus modis sunt versa.
Altera versio, non solum sensum
sensui, sed penè verbum verbo:
Altera (quæ visa est præferenda)
sensum tantum sensui, sed fideliter
reddebat. Cùm autem Exerci-
tia hæc, ut satisficeret quorundam,
& præcipue Illustrissimi Duci-

Gandiæ

Gandix, Francisci de Borgia deuotioni, qui optabat approbatione, Sedis Apostolicæ auctoritate, quæ iam pridé, & spiritualis plurimorum omnis generis, & conditionis hominum profectus (qui per ea spiritum Domini vel haucerant, vel mirum in modum auerterant) ubique approbauerat: cū, inquam ante approbationē summi Pontificis, destinatis censoribus videnda proponeretur, utraque translatio eis est oblata: & licet omnino liberæ censuræ eorum subiicerentur, ut adserent, minuerent, mutarent, prout in Domino videretur, tamen, ne verbo quidem mutato, utramque versionem (quod testimonij eorumdem in archetypis exemplaribus patet) approbarunt. Quod ad impressionem attinet, hoc te, pie lector, monitum velim, non ijs. qui tantum lecturi exercitia: sed

qui

qui facturi, vel potius alijs tradi-
turi sunt, esse hoc laboris, & ope-
rae impensum. Cum enim ad fru-
ctum vberem capiendum parum
sit legisse, nisi strenue quis in eis
se exercuerit, & Magistrū in re-
bus spiritualibus versatum, sit na-
tus: constat non eo animo im-
pressa esse, vt passim in vulgus
emanarent: sed cum laboriosum
nimis esset, nec sine magno tem-
poris, & impensarum dispendio,
tam multa exemplaria manuscri-
bere, quibus ad Societatis ipsius
vsum opus erat, & vt varietate, &
erratis plurimis (quæ in manu-
scriptis deprehendi solent) deui-
tatis, indubitata fidei exemplaria
suppetenter, typis hoc opus ex-
cusum est: sed omnia excusa
volumina in potestatem Socie-
tatis, ad ipsius, vt diximus, vsum
(ita vt nec vendi, nec excludi vl-
libi possint, sunt iedacta. De his

B te mo-

ONI

te monere, piè lector (si forte
 minus innotuerat) cum perspecta
 mihi sint prædicta omnia,
 officij mei esse duxi. Vale
 in Domino Romæ
 VI. Idus Augu-
 sti. 1548.

* * *

ANNOTATIONES

quædam aliquid afferentes intelligentia ad Exercitia spiritualia, que sequuntur, ut innari possit tā is, qui ea traditurus est, quam, qui accepturus.

RIMA est Annotatione: Quod ipso nomine spiritualiū Exercitationū, intelligitur modus quilibet examinādi propriam conscientiam: item meditandi, contemplandi, orandi secundūm mentem, & vocem: ac postremò alias quascunque spirituales operationes tractandi, vt dicetur deinceps. Sicut enim deambulare, iter facere, & currere, exercitia sūt corporalia: ita quoque præparare, & disponere ani-

mam ad tollēdas affectiones omnes male ordinatas, & ijs sublatis, ad querendam, & inueniendam voluntatem Dei, circa vitæ suæ institutionem, & salutem animæ, Exercitia vocantur spiritualia.

SECUNDĀ est: quod ille, qui modū, & ordinem alteri tradit meditandi, siue cōtemplandi, sediliter narrare debet meditationis, seu contemplationis historiam, per cursis obiter duntaxat princiis illius præcipuis, & adiecitā solūm breui declaratiunculā: ut is, qui meditaturus est, accepto veritatis historicæ primum fundamento, discurrat postea, & atiocinetur per seipsum. Ita enim fiet, ut dum aliquid inuenierit, quod elucidationem, vel apprehensionem historiæ, aliquāto maiorem præbeat (siue ex discursu proprio, siue ex diuina mētis illustratione id contingat) gustum delectabiliorem,

biliorem, & vberiorem fructum percipiat, quām si res ipsa ei ab altero diffusius narrata, & declarata esset. Non enim abundantia scientiæ, sed sensus, & gustus rerum interior, desiderium animæ explere solet.

TERTIA est: Quod, cùm in sequētibus omib⁹ exercitijs spiritualibus vtamur actibus intellectus, quando discurrimus, voluntatis verò, quando afficimur: aduertendum est in operatione, quæ præcipue est voluntatis, dum voce, aut mente cum Domino Deo, vel Sanctis eius colloquimur, maiorem exigi à nobis reuerētiā, quām dum per vsum intellectus, circa intelligētiā potius moramur.

VARTA est: Quod licet Exercitijs sequentibus, affinetur quatuor hebdomadæ, totidem Exercitiorum partibus, fin-

gulæ singulis respondentibus: vide-
licet, ut in prima hebdomada fiat
confidetatio de peccatis: in secū-
da de Domini nostri I e s u Chri-
sti vita, usque ad ingressum eius
in Hierusalē die Dominica Pal-
marū: in tertia de Passione eius-
dem: in quarta de Resurrectio-
ne, & Ascensione, adiectis tribus
orandi modis; non tamen ita ac-
cipiendæ sunt dictæ hebdoma-
dæ, ut necesse sit unamquamque
continere septem, vel octo dicas.
Cùm enim contingat alios alijs
tardiores, vel promptiores esse ad
consequendum id, quod querunt:
puta in prima hebdomada con-
tritionem, dolorem, & lachry-
mas de peccatis suis: aliquos
etiam plus aut minus agitari pro-
barique varijs spiritibus: expedit
nonnunquam a succidi hebdo-
madam quamcūque, vel extendi.
iuxta materiæ subiectæ rationem.

Solet

Solet tamen totum exercitiorum tempus triginta dierum, aut circiter spatio concludi.

QVINTA est: Quòd mirum in modum iuuatur, qui suscipit Exercitia, si magno animo, atque liberali accedens, totū studium, & arbitrium suum offerat suo Creatori, vt de se, suisque omnibus id statuat, in quo ipsi potissimum seruire possit, iuxta eiusdem beneplacitum.

SEXTA est: Quòd tradés Exercitia, si animaduertat ei, qui recipit, nullas incidere spirituales animi commotiones, vt sunt cōsolationes, vel tristitia: neque diuersorum spirituum agitationes, sedulò debet percontari, an ipsa Exercitia prescriptis agat temporebus, & quibus modis, an etiam obseruet diligenter cunctas additiones, & de singulis ratio postinetur. Porro de cōsolacionibꝫ us, &

desolationibus infra tractabitur.
pag. 204. De additionibus vero.
pag. 72.

SEPTIMA est: Quod is, qui alterum exercendum curat, si eum videat desolatione affici, seu tentatione, cauere debet, ne sedurum, vel austерum ipsi exhibeat, sed mitem potius, ac suauem praestet, confirmato eius animo ad agendum strenue in posterum, detectisque inimici nostri versutijs, cum ad consolacionem studeat disponere, tanquam breui subsecuturam.

CTRAVA est: Quod circa consolationes, & desolationes sumentis Exercitia, & circa astutias inimici, poterunt usui esse regulæ, quæ b^{is} in prioribus duabus hebdomadis habentur, de varijs spiritibus internoscendis.

NON A est: Quod quando
exercendus est quispiam
spiritualium rerum inexpertus,
vnde contingat, eum in primis
hebdomada crassis quibusdam
apertisque temptationibus vexari
ostensis iam inde prosequend
obsequij diuini certis impedimentis,
cuiusmodi sunt molestia,
anxietas, pudor, timor, habitu honoris mundani ratione: tunc illi,
qui eum exerceri docet, superseedendum est usu regularum, quae
ad secundam hebdomadam pertinent, de discretione spirituum,
& ijs utendum solis, quae in prima dantur. Quia quantum alter
ex his accepturus est commodi, tantudem ex illis dispendij referret ob subtilitatem rei, & sublimitatem, quae est supra eius caputum.

DE CIMA est: Quod qui exercetur, si temptationibus iactetur,

Etetur, boni speciem præ se ferentibus, tunc muniēdus est per dictas regulas hebdomadæ secundæ. Humani enim generis inimicus, per boni speciem, eos ut plurimū oppugnat, qui antea in via vitæ quam illuminatiuam appellant, respondentे Exercitijs secundæ hebdomadæ, fuerint potius versati, quam in altera, quæ purgativa dici solet, & atq; per Exercitia primæ hebdomadæ comprehendit.

VNDECIMA est: Quod exercenti se in prima hebdomada, expedit nescire, quid in secunda sit acturus: sed ad consequendum illud, quod tunc quaerit, acriter laborare perinde ac nihil boni postea esset repertus.

DODECIMA est: Quod admonendus est is, qui exercitatur, ut cū in quotidiano quo-

libet

libet Exercitio, ex quinque infra
describēdis, expēdi debeat vnius
horæ tempus, curet semper animi
quietem in hoc reperire, quòd
plus temporis potius, quam mi-
nus insumpsisse, sibi conscius sit.
Frequens est enim Dæmoni hoc
agere, ut præfixum meditationi,
vel orationi temporis spatiū
decurtetur.

DE C I M A Tertia est: Quòd,
cùm facile sit ac leue, afflu-
ente consolatione, integrum con-
templationis horam traducere:
difficillimum è contra, incidente
desolatione: Idcirco aduersus té-
tationem, ac desolationem sem-
per pugnandum est, producto
ultra præfinitam horam Exerci-
tio, vincendi gratia: Ita enim nō
solum discimus resistere aduersa-
rio, sed eum etiam expugnare.

DE C I M A Quarta est: Quòd
si vacās Exercitijs cernatur

con-

consolatione multâ, & feroce
magno ferri; obviandum est, ne
promisso aliquo, vel voto incô-
sultè ac præcipitanter factò, se
obstringat: idque tantò fuerit
diligentius præuertendum, quâ-
tò ille ingenij esse instabilioris
perspicitur. Quamvis enim vnuis
alterum iustè mouere possit ad
ingressū religionis, in qua cmit-
tenda sint obedientiæ, paupertati-
tis, atq[ue] castitatis vota: quamuis
præterea maioris meriti sit opus
ex voto, quām sine voto factum;
plurima nihilominus ratio habé-
da est conditionis propriæ per-
sonarum: Item attentè est consi-
derandum, quid commodi, vel
incommodi possit occurrere, ad
illud præstandum, quod aliquis
promissurus sit.

DE CIMA Quinta est: **Quod**
tradens Exercitia nō debet
alterum impellere ad paupertatē

&

& promissionē cius, magis quām ad oppositum: neque ad hoc potius, quām ad illud institutum vitæ: quia licet extra Exercitia licitum sit, & pro merito ducendum, si quis Celibatū, Religionē, & aliam quamcumque Euangelicam perfectionem amplecti suadeat ijs omnibus, quos, ex personarum, & conditionum ratione, probabile sit fore idoneos: longē tamen conuenientius, meliusque est, inter Exercitia ipsa, id non attentare: sed Dei potius voluntatem quærere, atque præstolari, donec ipse Creator, ac Dominus noster animæ sibi deuotæ sese communicet, cumque amplexans ad sui amorem, laudem & seruitium disponat, prout maximè scit esse commodum. Quapropter dictanti exercitia standum est in quodam æquilibrio, finendumque, ut ciura medium

dium, Creator ipse cum creatura,
& hæc vicissim cum illo rem
transfigat.

DE C I M A sexta est: Quod,
ut Creator ipse, Dominus
que noster in Creatura sua cer-
tius operetur, si accidat animam
ad aliquid minus rectum affici, at-
que inclinati, summopere, ac to-
tis viribus nitendum est in con-
trarium: utputa, si ad Officium
vel Beneficium adipiscendum
aspiret, non diuinæ gloriæ, aut
communis animarum salutis cau-
sâ, sed commoditatis suæ, nego-
tiorumque temporalium dun-
taxat: tunc affectus ad oppositum
impelli debet, per assiduas oratio-
nes, & alia exercitia pia, in quib⁹
à clementia Dei oppositum pe-
tatur: videlicet, hunc ut ille ani-
mum offerat ipsi Deo, se tale
Officium, vel Beneficium, aut
aliud quiduis, iam non appe-
tere,

tere, nisi priorem affectum adeo mutauerit, ut nihil iam omnino desideret, vel possideat aliâ ex causâ, quam diuini cultus, & honoris.

DECIMA septima dicitur utrum
lis est, Quod scilicet trades
Exercitia, inquirere, ac scire no-
lens proprias alterius cogitatio-
nes, & peccata: superest, ut cer-
tior factus fideliter de cogitatio-
nibus à vario spiritu immis-
sis, & ad maius, aut minus bonum tra-
hentibus, spiritualia nonnulla Ex-
ercitia illi prescribat, presenti ani-
mæ necessitatì opportuna.

DECIMA octava est: quod
dixta eius, qui exercetur,
habitudinem, putam pro ætate, do-
ctrina, vel ingenio, accommodari debet Exercitia: ne cui rudi,
aut imbecilli, seu debili ea im-
ponantur, quæ ferre non possit
citra incommodum, nedum ad-

profectum suum assumere Similiter prout cuique in animo est sese disponere, impariendum idemcum est, quod cum potissimum auare posse. Propterea ei, qui se instrui duntaxat postulat, & ad gradum aliquem perduci, in quo animus suus conquiescat, tradipotest Particulare primum Examen infra positum. pag. 39. deinde Generale pag. 44. simulque Modus orandi manè per horæ diuidium, ex preceptorum Dei, & peccatorum mortaliū consideratione, de qua pag. 154. Suadendum etiam fuerit, ut octauo quoque die peccata sua confiteatur, & quindecim dierum intervallo, vel octo potius, si affectus impellat, sumat Eucharistiae Sacramentum. Ista exercitationis ratio propriè competit iudioribus, seu illiteratis, quibus insuper expomenda erunt singula præcepta

Dei,

Dei, atque Ecclesiæ : mortalia
peccata, cum quinque sensibus,
& operibus misericordiæ. Iti-
dem si is, qui tradit exercitia, al-
terum viderit debilis esse naturæ,
ac parum capacis, vnde modi-
cus prouentus, & fructus spera-
ti queat, satius fuerit aliqua ex
dictis leuioribus exercitijs ipsi
præscribere, usque ad confessio-
nem peccatorum : posteà non-
nulla conscientiæ examina, &
methodum confessionis frequé-
tioris date, quibus iam paratum
sibi animæ profectum, seu lu-
crum tueri possit. Non erit au-
tem progrediendum ad electio-
num dictamina, aliorūm ue,
quam primæ hebdomadæ ex-
ercitorum : quoties præsertim
alij adsunt maiori cum fructu ex-
ercitādi: nec omnia omnibus præ-
stare, temporis permittit an-
gustia.

DE C I M A N O N A est : Quod homini negotijs publicis vel alijs conuenientibus distri-
cto , siue ingenio , siue literis præditus sit , suppetente ipsi horâ vnâ , & dimidiâ diebus singulis ad sumenda nōnulla exercitia , exponendum primò erit , quem in finem homo creatus sit Deinde per horâ dimidiā Examen particolare , deinceps Generale cuimodo rite confitendi , sumendi q; sancti Sacramenti , tradi ei pos-
sunt ; præscribēdo etiam , ut manē , per triduum , spatio vnius horæ meditationem agat de primo , se-
cundo , ac tertio peccato , ut doce-
tur , pag . 15. Postea per alios tres dies cādē horâ de Procesu pec-
catorum ut pag . 63. Per alios to-
tidē , de Pœnis , quæ peccatis re-
spondent . pag . 69.

Dictandæ quoque illi erunt
intrâ totum dictarum trium me-
ditationum

itationum tempus, decem additiones illarum, quae habetur, pag. 72.

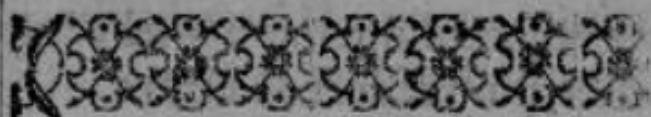
Obseruabitur eadem meditandi ratio circa mysteria Domini nostri Iesu Christi, quae infra in ipsiusmet exercitijs late explicatur.

VIGESIMA est: Quod ei, qui à negotijs liberior est, & fructum consequi spiritualem optat, quam possit maximum, tradēda sunt omnia exercitia eodem, quo procedunt ordine (& quidem scribi rerum capita ne excidant ē memoria expedit) in quibus (secundūm successum cōmuniorem) tantò maiorem faciet progressum spiritualis vitæ, quantò magis ab amicis, notisq; omnibus, & ab omni rerum humanarum solitudine sese abduxerit: ut si ab ædibus pristinis migret in domum, cellāmque aliquam secretiorem, vnde ipsi liberum, securūmque sit, egredi ad

matutinum sacrum Missæ, vel ad vesperarum officium, cùm libuerit, audiendum, absque familiaris cuiusquam interpellatione. Ex qua quidem loci secessione inter alias multas cōmoditates hæ tres præcipue cōsurgunt. Prima, quòd exclusis amicis, & familiaribus, negotiisque minus rectè ordinatis ad Dei cultum, gratiam apud Deum non mediocrem meretur. Secunda , quòd per huiusmodi secessum intellectu minus quam antea distracto in diuersas partes, sed collectâ redactâque omni cogitatione ad rem vnā, scilicet ad obsequēdum Deo Creatori suo, & saluti animæ suę consulendum multò liberiūs, ac expeditiūs vtitur naturæ viribus in quærendo eo , quod desiderat tantopere. Tertia, quòd quanto se magis reperit anima segregatam, ac solitariam , tantò aptiorem scipsum

reddit

redit ad quærendum, attingendūmque Creatorem, & Dominum suum: ad quem insuper, quò propius accedit, eò melius ad suscipienda bonitatis diuinæ dona disponitur.

E X E R C I T I A QVÆ-dam spiritualia, per quæ homo dirigitur, ut vincere seipsum possit, & vitæ sue rationem, determinatione à noxijs affectibus liberâ, instituere.

N PRIMIS, ut per huiusmodi exercitia, tam qui ea tradit, quam qui accipit, iutari queat, supponendū est Christianum vnumquemque pium, debere promptiore animo sententiam, seu propositionem obscu-

ram alterius, in bonam trahere partem, quam damnare. Si vero nullam eam ratione tutari possit, exquirat dicentis mentem: & si minus recte sentiat, vel intelligat, corripiat benignè: hoc nisi sufficit, vias omnes oportunias tentet, quibus illum sanum intellecat, ac securum reddat ab errore.

PRIMA HEB- DOMADA.

PRINCIPIVM SIVE *Fundamentum.*

 REATVS est Homo ad huc finem, ut Dominum Deum suum laudet, ac reureator, eiq; seruiens tandem saluus fiat. Reliqua vero supra terram sita, creata sunt hominis ipsius causâ, ut eum ad finem creationis suæ prosequendum iuvet: Vnde sequitur vtendum illis, vel absti-

abstinendum eatenus esse, quatenus ad prosecutionem finis vel conferunt, vel obsunt. Quapropter debemus absque differentias nos habere circa res creatas omnes (e prout libertati arbitrij nostri subiectæ sunt, & non prohibitæ) Ita, ut (quod in nobis est) non queramus sanitatem magis, quam ægritudinem: neque diuitias paupertati, honorem contemptui, vitam lögam breui præferamus. Sed cōsentaneum est, ex omnibus ea item, quæ ad finem ducūt, eligere, ac desiderare.

EXAMEN PARTICVLARE, & quotidianum, tria tempora complectens, ad dispositionem sui ac duplice discussionem accommoda

PRIMVM tempus est matutinum, quo debet homo, statim dum à somno surgit, propo-

C 4 nere

nere diligentem sui custodiam circa peccatum, aut vitium aliquod particulare, à quo emendari cupit. Secundum est pomeridianum, in quo petenda est à Deo gratia, ut reminisci possit ille, quoties in peccatum seu delictum istud particulare incidet, & in posterum cauere: deinde priorem faciat discussiōnem, exigens ab anima sua rationem de peccato, seu vitio iam dicto, & singulas diei partes præteritas percurrentes ab ea hora, quā surrexit, usque ad præsentem, quoties illud commisit, & puncta totidem signet in priore linea figuræ subscriptæ: quibus peractis denuo proponat per spatium diei reliquum, diligenter sese cohibere. Tertium erit vespertinum tempus, in quo, post cœnæ horam, facienda est discussio secunda, percursis iti-

dem

dem horis singulis, ab examine priore usque ad praesens lapsis, & eodem modo rememoratis enumeratisque vicibus, quibus deliquerit, parem eis punctorum numerum signabit in posteriore linea, figuræ sequenti similis, ad hoc preparatae.

A D D I T I O N E S Q U A-
tuor utiles ad faciliorem, & ce-
leriorem peccati, seu vitij
cuiusvis extirpatio-
nem.

PRIMA est, Ut quoties id peccati seu delicti genus homo committerit, manu pectori admota, doleat de lapsu, quod fieri potest etiam assistentibus alijs, nec aduententibus.

SECOND A est, Ut sub notam numeratis, comparatis que

que inuicem punctis linearū, quarū prior, priori examini, posterior posteriori assignatur, attendat, an à priore examine usque ad secundum, aliqua successerit emendatio.

TERTIA est, Ut conferat diei secundæ, atque præcedentis examina inuicem, considerans ecquid sibi emendationis interuenerit.

QVARTA, Ut collatis hebdomadarum duarum inter se examinibus pari modo, factæ, vel omissæ emendationis rationem habeat.

ITEM notandum est ex sequentibus figuris, primam cæteris lōgiorem deputari diei primæ, putà Dominicæ: Secundam verò diei Lunæ paulò breuiorem: & ita deinceps: cùm par sit diminui in dies erratorum numerum.

D O M.

LVNÆ.

M A R.

M E R.

I O.

V E N.

S A B.

E X A M E N C O N S C I-
*entia generale, ad purgationem
 animæ, & ad peccatorum
 confessionem utilis-
 simum.*

Pro comperto ponitur triplex incidere homini cogitationū genus: Vnum ex proprio surgens motu ipsius hominis: Reliqua vero duo extrinsecus aduenientia, ex boni scilicet, vel mali spiritus suggestione.

De Cogitatione.

Dvobus modis elicetur meritum, ex mala cogitatione in materia peccati mortalis, de qua hic sermo est. Primò, quando suggestur de patrando mortali crimine cogitatio, sed ea cōfestim repugnando vincitur: Secundò,

cundò, quando prauæ istiusmodi suggestioni semel, ac iterum repulsa, & subinde nihilominus revertenti continuè resistit homo, donec penitus expugnetur: quod quidem victoriæ genus meritò alterum antecellit.

Peccat autem leuiter aliquis, seu venialiter, quando in suborta peccati mortalis cogitatione, aliquātulum moratur, quasi auscultando, vel quando aliquā obiter sensus delectatione afficitur, vel in ea retundenda se se exhibet negligenter. Mortale verò peccatum per cogitationē, duobus modis admittitur. Primo, quādo cogitationi peccati præbetur, quacunque ratione, assensus. Secundo, quando peccatum illud operæ completur, idque grauius est priore, ex tribus causis: Videlicet, ob maiorem temporis decursum: ob actum intenſiorem: & ob

pluri-

plurimum denique offendiculum, siue detrimentum.

De Loquela.

VERBO etiam multifariam offenditur Deus: ut in blasphemia, iuramento. Nam iurandum non est, neque per Creatorem, neque per creaturas vias, nisi concurrentibus his tribus, Veritate, Necessitate, ac Reuerentia. Porro intelligenda est necessitas, non in veritatis cuiuslibet affirmatione, sed eius tanum, quae circa spirituale, corporale, vel etiam temporale bonum aliquod, momenti est non leuis. Reuerentiam dicimus, quando assumens diuinum nomen adhibet considerationem, ut Deo Creatori, ac Domino debitus honor tribuatur.

Sciendum est autem, licet iuramentum

mētū temerē , seu vanē factū
 per Creatorem , sit grātius pec-
 catū , quām pēt creaturam : dif-
 ficiūs tamen ēlie , pēt hāc , quām
 pēt illum hīcē iurare , seruatis de-
 bitis circunstātijs , quas diximus .
 Primo , quia in mentione creatu-
 rāe facienda pēt iuramētūm , non
 ita excitamur , aut reddimur at-
 tenti , vt ex veritate ac necessitate
 iuremus , sicut nominato rerum
 omnium Creatore . Secundo , eo
 quōd ad honorem Deo exhibē-
 dum cum reuerentia , longē de-
 bilius mouemur ex commemo-
 ratione creaturāe , quām ipsius
 Dei Creatoris : Quānobrem iu-
 rare per creaturas , Perfectis ma-
 gis cōceditur , quām crassioribus ;
 siue Idiotis : quandoquidem Per-
 fecti ex contemplationis v̄su affi-
 duo , & illustratione intellectus ,
 considerāt propriūs , atque depre-
 hendunt Deum secundūm eſcen-

tiam ,

tiam, præsentiam, & potentiam suam creaturæ cuilibet inesse: unde ad præstandam illi debitam iuramento reuerentiam paratores sunt alijs, qui eò perfectionis nondum prouecti sunt. Tertiò, quia creaturis ad confirmationem iuramenti crebrius adscitis, periculum esset idolatriæ: id quod imperfectis magis, quam perfectis fuerit timendum.

VItandum est insuper verbum otiosum (inter alia locutionis peccata) quale esse intelligitur, quodcunq; nec loquenti, nec alteri prodest, nec eo etiam animo profertur, ut afferat utilitatem. E conuerso verò minime otiosum censendum est verbum illud, quodcunque ad animæ, vel propriæ, vel alienæ, aut ad corporis, aut rei etiam temporalis commodum pertinet: aut certè ad tale quippiam ex dicentis mente dirigitur:

rigitur: etiam si quis de negotijs loquatur, ab instituto suo alienis, ut religiosus de bellis, vel mercimonijs. Cæterum ex sermone quidem, ad finem bonum ordinato, meritum contingit: ad malum vero finem, aut futiliter prolatus sermo, generat peccatum.

Sunt & oris peccata, mendacium, falsa testimonia, detractio. Nam detrahendum non est alteri, nec obmurmurandum. Reuelato enim mortali alicuius peccato, quod publicum non sit, cum mala intentione, vel graui damno famae alterius, mortale itidem peccatum committitor: veniali autem, veniale solum. Ad hæc quotiescunque alienum patefacimus vitium, vel defectum, nostrum ipsorum vitium, ac defectum simul commonstramus. Veruntamen ubi recta mens est, de-

proximi delicto licebit loqui bifariam.

Primo, quando publicum est, ut meretricium, vel damnatum in iudicio, vel perniciosum, putat ob errorem publicum, animos conuersantium corruptem.

Secundo, quoties occultum aliquis crimen indicatur alteri, per cuius subventionem, ille releuari a peccato possit: dummodo rei huius, probabilis aliqua ratio, vel conjectura offeratur.

Possent inter oris peccata, irrisiones, contumelias, & alia id genus adscribi, quae persequi licebit tradenti Exercitia, prout opus esse iudicauerit.

De Operे.

PROPOSITIS ante oculos decem mandatis Dei, cum Ecclesiæ præceptis, & iussis Majorum

iorum, seu Superiorum, æstimandum est, quicquid sit operis aduersus quodlibet eorum, id peccatum esse: leuius aut grauius tam
en, pro inæquali peccandi mo-
do, & pro diuersa peccantium
habitudine. Porrò, redisci ad
iussa ducimus Superiorum, diplo-
mata, seu indulta Pontificum, pro
infidelium expugnatione, vel
Christianorum pace, concedi
atque promulgari solita: per que
ad confessionem peccatorum, &
Eucharistiæ sanctæ sumptionem,
Christi fideles invitantur. Peccat
siquidem non leuiter, quicunque
tam pias Rectorum Ecclesiæ co-
hortationes, sanctionésque, af-
pernari audet, ac transgredi.

*EXAMINIS GENERA
lis modus, particulæ seu puncta
quinque complectentur.*

RIMVM punctum est, Domino nostro Deo, pro beneficijs acceptis, gratias agendas esse.

Secundum, Quod debemus, pro cognitione, & expulsione peccatorum, gratiam flagitare.

Tertium, De admissis praesenti die peccatis, rationem ab anima nostra exigere, per horas singulas, ex quo surrexiimus, vestigando. Et primo quidem circa cogitationem, deinde circa loquaciam, atque operationem, eodem ordine, quo in Particulari examine traditum est.

Quartum, Poscere veniam de delictis.

Quintum, Proponere cum
Dei

Dei gratia emendationem: & o-
tationē Dominicam. Post dicta
omnia, recitare. Pater noster.

CONFESSI^NONIS G-
eneralis, & Communionis usus.

EX Confessione generali ul-
trò facta, inter alia pleraque,
percipiuntur tria hæc emolumē-
ta. Primum: Quod tametsi, qui
annis singulis saltem confitetur
semel, ad generalem huiuscemo-
di confessionem minimè obliga-
tur: eam tamen facienti ipsi mul-
tò plus cominodi, & meriti acce-
dit, ob dolorem scilicet de pecca-
tis, & malitiâ vitæ præteritæ, quæ
ita sentit vehementiorem.

Secundum, Quoniam inspe-
ctâ per spiritualem exercitationē,
longè quam antea manifestius
naturâ, & malitiâ peccatorum,

tantò amplius commodum, ac
meritum percepturus est.

Tertium, quia consentaneum
est, hominem sic rite confessum,
atque dispositum, multò melius
se habere ad Eucharistiæ sum-
ptionem, quæ maximè confert,
& ad fugam peccati, & ad gra-
tiæ receptæ conseruationem, &
augmentum.

Porro generalis ista confessio,
post hebdomadæ primæ exerci-
tia potissimum erit opportuna.

P R I M V M E X E R C I-
tium meditandi secundum tres ani-
mæ potentias , circa peccatum tri-
plex. Et continet orationem præpa-
ratoriam, duo præludia, & pun-
Et a tria præcipua , cum
uno colloquio.

R A T I O p r æpara-
toria est , quâ peti-
mus à Domino gra-
tiam , vt vires atque
operationes nostræ
omnes , sincerè ad eius gloriam ,
& cultum tendant.

P R I M V M p ræludium est .
Ratio quædam componen-
diloci. Pro qua notandum est ,
Quòd in quavis meditatione
sive contemplatione , de re cor-
porea , vt putà de Christo , effin-
gendus erit nobis , secundum vi-

D 4 sionem

sionem quandam imaginariam, locus corporeus, id quod cōtemplatur, representans, veluti templo, aut mons, in quo reperiamus Christum I E S U M, vel Mariam Virginem, & cætera, quæ spectant ad contemplationis nostræ argumētum. Sin autem speculationi subest res incorporea, ut est, consideratio peccatorum nunc oblata; poterit loci constructio talis esse: ut si per imaginationem cernamus animam nostram in corpore isto corruptibili, velut in carcere constrictam: hominem quoque ipsum, in hac miseriæ valle, inter animalia bruta exulantem.

Secundum erit præludium, ut à Domino id postulem, quod ex opto, iuxta propositæ contemplationis argumentum: nimirum si de Christi resurrectione fuerit meditandum, petenda erit lētitia,

quâ

quà gaudenti Christo congau-deam: sin de Passione, lacrymas, pœnas, & angores petam, ad compatiendum Christo patienti. In præsenti ergo meditatione, pudorem, confusionemque mei ipsius debeo exposcere, atten-dens quàm multi homines ob-peccatum mortale, vel vnicum, damnati fuerint: & quòd ego toties peccando sim damnatio-nem commeritus.

NO T A N D V M ad hæc,
quòd omni meditationi, seu contemplationi, præmitti debent tam oratio præparatoria, quàm præludia duo: sed oratio quidem, semper fit eodem mo-do, præludia vero, pro diuersitate rerum, sunt diuersa.

PRIMVM punctum erit, Ut exerceatur memoria mea circa primum peccatorum om-nium, quod fuit ab angelis com-missum,

missum, adhibito statim discursu intellectus, atque voluntatis motu, instigante me ad voluenda, & intelligenda ea, per qua erubescam, & confundar totus, facta vnius tam peccati Angelorum, cum tot meis, comparatione: Vnde colligere liceat, cum illi ob unicum crimen, addicti sint inferno, quam saepe ipse supplicium idem meruerim. In memoriam itaque dicimus trahendum esse quo pacto Angeli creati primum in statu gratiae, sed (quod necesse erat ad beatitudinis consummationem) non volentes per arbitrij libertatem Creatori suo reuerentiam, & obsequium praestare, at contra eum ipsum insolescentes, conuersi fuerint ex gratia, in malitiam, & de celo ad infernum precipitati. Consequenter discurrendum erit, per officium intellectus, circa

hæc pensiculatiūs, necnon concitandis simul volantatis affectionibus, acriūs insistendum.

SE C V N D V M est punctum, Easdem potentias tres, circa peccatum primorum parentum (quod secundum appellabimus) exercere, tractando memoriā, quām diuturnam, ob illud, pœnitentiam egerunt: quanta humānum genus corruptio inuasit: quot hominum millia ad inferos perturbata sunt. Memorādum est videlicet, quomodo Adā in Damasco campo, de limo terræ factus, positūisque in terrestri Paradiſo, & Eva formata ex vna costarum eius, cūm de fructu arboris scientiæ boni, & mali, prohibiti essent comedere, & nihilominus comedissent: post peccatum subito, ex paradiſo eiecti sint: vestibus pelliceis induti, & originali iustitiā priuati, reli-

quum

quum vitæ suæ tempus, in labo-
ribus, ac ærumnis maximis, po-
nitendo traxerint. Super his etiā,
ratiocinio intellectus, & affecti-
bus voluntatis, vtendum erit,
sicut priùs.

TERTIUM est, Ut exer-
ceamur pari modo, circa
peccatum mortale, & particula-
re quodlibet (ipsum nos ter-
tium peccatum dicemus, vt à
duobus supra positis distingua-
tur) considerando, quòd pecca-
to tali, vel semel duntaxat com-
misso, fortè derrusi sint multi ad
infernum: quódque præterea
prope innumerí, ob delicta meis
pauciora, atque leuiora fortè cru-
cientur æternis pœnis. Vnde me-
morià versandum erit, quanta
sit peccati grauitas, & malitia,
Deum omnium Conditorem, at-
que Dominum offendentis. Ra-
tiocinandum quoque est, suppli-

cium æternum peccato iuste irrogari, utpote, aduersus infinitam bonitatem Dei perpetrato. Postremò suscitādi sunt affectus, sicut iam dictum est.

CO LLO QVIV M fiet imaginādo I E S V M Christum corā me adesse, in cruce fixum. Itaque exquiram mecum rationem, quā Creator ipse infinitus, fieri creatura, &c ab æterna vita, ad temporariam mortem venire, pro peccatis meis dignatus fit. Arguam insuper me ipsum, percontans, quid haec tenus dignum memoratu egerim pro Christo? quid agam tandem, aut agere debeam? Et in eum intuens sic crucifixum, ea proloquar, quæ suggeret mens, & affectus. Porro Colloquij proprium illud est, vt fiat sicut amici sermo ad amicū, vel serui ad Dominum: nunc gratiæ aliquid petēdo: nunc culpam aliquam

aliquam meam incusando: interdum propria quælibet communicando, ac petendo consilium super illis, siue auxilium. Ultimò dicatur Pater noster.

S E C V N D V M E X E R C I-
tium, est meditatio de peccatis, complectens, ultra orationem preparatoria, & duo præludia, quinque articulos, seu puncta, cum colloquio ad finem.

PRÆPARATORIA
Oratio eadem quæ sur-
pra.

Prius præludium can-
dem exigit constructionem loci,
ut in præcedenti meditatione.
Posterior verò fiet, poscendo id,
quod hic querimus, dolorem
scilicet intensum de peccatis, atq;
abundantem factum.

PVNCTVM

PVNC T V M primum sit, Processus quidam, per quē peccata totius vitæ, in memoriam reuocantur, per cursis gradatim, discussisque annis, & spatijs temporum singulis: Quia in re, triplici iuuamur compendio, consideratis videlicet Locis habitationis nostræ, Conuersationum modis, & Officiorum, seu negotiorum, quibus functi sumus, generibus diuersis.

SE C V N D V M est, Peccata ipsa perpendere, quanta sit fœditas, & nequitia singulorū ex natura sua, si vel prohibita non essent.

TER T I V M est, Considerare meipsum, quisnam, aut qualis sim, additis exemplis, quæ me in maiorem mei contemptū trahant: ut si mecum reputem, quātulus sim ad heminum omnium cœtum comparatus: Quid dein-

de sit multitudo vniuersa mortaliū, si cū Angelis, Beatissq; omnibus conferatur: post hæc attendendum est, quid rei sit tandem, quicquid est creatum, præ ipso Deo Creatore: Iam quid hominio ego unus esse possum: demum inspiciam corruptionem mei totius, prauitatem animæ, atque corporis fœditatem, ac metuquam vlcus, siue apostema esse ducam, ex quo tanta sanies peccatorum, tantaque vitiorum lues defluxerit.

QUARTVM est: Cogitare quid sit Deus, quem ita offendit: collectis, comparatisque perfectionibus attributis Deo, ut proprijs, cum oppositis meis vijs, atque defectibus: summam scilicet eius potentiam, sapientiam, bonitatē, & iustitiam, cum extrema mea infirmitate, ignorantia, malitia, & iniuritate, conferendo.

QVIN-

QVINTVM: In exclamacionem prorumpere, ex cōnotione affectus vche menti, admirando valde, quomodo creaturæ omnes (discursu facto per singulas) me sustinuerint tandem, & hucusque viuum seruauerint: quomodo Angeli, diuinæ iustitiae gladium ferentes, æquo me animo tulerint, custodierint, suisq[ue] etiam iauerint suffragijs: quomodo pro me intercesserint Sancti: quomodo Cœlum, Sol, Luna, & alia Sydera, Elementa, cunctaque animantium genera, & Terræ germina, debitæ vindictæ loco, mihi seruierint: quod denique modo non absorberit me dehinc tellus, & mille infernos referans, in quibus perpetuas pœnas daturus essem.

TERMINANDA demum erit hæc meditatio per colloquium, extollendo infinitam

E Dei

Dei misericordiā , & gratias pro
vitibus agendo , quòd vitam ad
hunc usque diem prorogauerit.
Vnde proposita in futurum mei
emendatione , recitabo semel Pa-
ter noster.

T E R T I V M E X E R C I-
tium non erit aliud , quām re-
titio primi , & secundi ,
vnā cum tribus
colloquijs.

Os t præparatoriā ora-
tionem , & duplex prælu-
dium , reperenda erunt
præcedentia duo Exercitia , no-
tatis punctis , seu locis , in quibus
maiorem senserimus consolatio-
nem , desolationem , aut aliam
quācunque spiritualem affectio-
nē: ac in illis diutius diligentius
que immorādum erit , deinde oc-
currente

currente nobis spirituali motu,
ad colloquia quæ sequuntur tria
veniemus.

COLLOQUIVM primum
fit ad Dominam nostram
Christi Matrem, flagitando inter-
cessionem eius apud Filium, &
gratiæ impetrationem nobis tri-
pliciter necessariæ. Primò, vt in-
ternam criminum nostrorum co-
gnitionem, ac detestationē sen-
tiamus. Secundò, vt operum no-
strorum agnoscentes, abhorren-
tésque ordinem peruersum, cor-
recto eo, nosmetipso secundūm
Deum rectè ordinemus. Tertiò,
vt perspectâ, & damnatâ mundi
pranitate, à rebus mundanis, ac
vanis nos recipiamus. His exple-
tis semel recitetur Aue Maria.

SE C V N D V M colloquiū fiat
similiter ad Christum Domi-
num, & Mediatorē nostrum,
vt illa eadem nobis impetrat ab

æterno Patre. Subdetur in fine
Oratio, quæ incipit: Anima Christi.

TERTIVM codem proces-
su faciendum est ad Deum
Patrem, ut triplicem illam gra-
tiam nobis largiatur, & in fine
semel recitandum Pater noster.

QVARTVM EXERCITI-
tium conficitur ex Tertij
repetitione.

NON I T V R repetitio
eiusmodi, veluti quædā
corum ruminatio, quæ
meditatus sum in exercitijs priorib;
ut ea continuè reminiscen-
do, discurrat facilius intellectus
sine diuagatione. Adiicienda
quoque erunt tria eadem collo-
quia.

QVIN-

QVINTVM EXERCICI-

tum est Contemplatio de Inferno, continetque ultra Orationem preparatoriam, & duo præludia, Puncta quinque, & unum colloquium.

**R A T I O p r æparato-
ria non differt à supe-
riore.**

Prius præludium, h̄ic habet compositionem loci, subiectâ oculis imaginationis Inferni longitudine, latitudine, ac profunditate. Posterius verò, consistit in poscenda intima pœnarum, quas damnati luunt, apprehēsione; ut si quando me cœperit diuini amoris obliuio, saltē, à peccatis, supplicij timor coercent.

PUNCTVM primum est,
Spectare per imaginatio-
nem, vasta inferorum incedia, &
g animas igneis quibusdam cor-
poribus, velut ergastulis inclusas.

SE C V N D V M : Audite ima-
ginariè planctus, ciulatus,
vociferationes, atque blasphe-
mias in Christum, & Sanctos
cuius illinc erumpentes.

TERTIUM: Imaginario
etiam olfactu fumum, sul-
tut, & sentinæ cuiusdam, seu fœ-
cis, atque putredinis graueolen-
tiam persentire.

QVARTVM: Gustare si-
militer res amarissimas ut
lachrymas, rancorem, conscienc-
iaeque veriem.

QVINTVM Tangere quo-
dammodo ignes illos, quo-
rum tactu animę ipsę amburūtur.

COLOQVENDO interim
cum Christo, in memoriam

addu-

adducendę erunt illorum animę, qui ad inferni pœnas damnati sunt, vel quia credere noluerunt aduentum Christi, vel licet crederent, non tamen conformem præceptis eius vitam exegerunt: idque vel ante aduentum Christi, vel eodem tempore, quo vixit Christus in hoc mundo, vel post illud deinceps. Gratiae postremò agēdæ sunt eidem Christo quāmaximæ, quod in tale quodpiam exātium non permiscerit me corruere, sed potius, ad hunc usque diem, summā pietate, & misericordiā me prosecut⁹ sit. Finis imponetur, dicto Pater noster.

Si visum erit ei, qui tradit Exercitia, expedire ad profectum eorum, qui exercentur, alias meditationes his adjicere, ut de morte, ac alijs peccati pœnis, de iudicio, &c. non se putet prohiberi, licet hic non adscribantur.

Exercitiorum vero tempus ita distribuendū est, ut Primum eorum fiat in media nocte. Secundum manē, simul ac surrexerimus. Tertium ante, vel post Missæ sacram, nō dum sumpto cibo. Quartum, circiter horam vesperrarum. Quintum, horā ante cœnam. Quæ temporis distributio, singulis quatuor hebdomadis cōmunis est: variari tamen potest, atq; augeri, vel minui, prout vni-
cīque, ad peragenda dicta quinque Exercitia, ætas, animi, corporisque dispositio, siue naturæ ipsius complexio subseruit.

*A D D I T I O N E S A D
Exercitia melius agenda, & ad
ea que optantur, innenien-
da, perutiles.*

RIMA est: Ut ego,
post cubitum, ante som-
num, modico temporis
spatio,

spatio, quo recitaretur semel Angelica salutatio h^a cogitem de hora, quā surgendum mihi erit, & Exercitio faciendo.

S E C U N D A : Ut exergefas, statim exclusis omnibus alijs cogitationibus, animum ad illud applicem, quod in primo mediae noctis Exercitio contemplaturus sum: Utque maioris verecundiae, & confusionis gratiā, exemplum mihi huiusmodi proponam: Quomodo miles aliquis staret coram Rege suo & cōetu aulico erubescens, anxius, & confusus, qui in Regem ipsum, acceptis ab eo priū beneficijs, donisq; plurimis, ac magnis, grauiter deliquisse conuictus esset. In secundo itidem Exercitio, reputans quantuni peccauerim, fingam me catenis vincatum esse, ac prouinus fistendum coram summo iudice sicut mortis reus quispiam, fer-

reis

reis ligatus compedibus duci ad tribunal solet. His igitur, vel alijs, pro meditandarum rerum gene-
re, cogitationibus imbutus, ve-
stitu meo me induam.

TERTIA: Ut à loco futuræ
meditationis, vno, vel gemitu-
no adhuc passu distans, per tan-
tillum tempus, quo percurri ora-
tio Dominica posset, animo sur-
sum eleuato, considerem Domi-
num meum I E S U M , ut præsen-
tem, & spectantem, quidnam
acturus sum, cui reuerctiam cum
humili gestu exhibere debeam.

QVARTA est: Ut ipsam ag-
grediar contemplationem,
nunc prostratus humili, & pronus,
aut supinus iacens, nunc sedens,
aut stans, & eo me componens
modo, quo sperem facilius id
consequi, quod opto. Vbi aduerti
hæc duo debent. Primum, quod
si flexis genibus, vel in alio quo-

uis

uis situ, voti cōpos fiam, nihil requiram ultra. Secundum, quod in puerō, in quo affecutus fuero quæsitam deuotionem, cōquiescere debeo, sine transcurrēdi anxietate, donec mihi satisfecero.

VIXTA: Ut cōpleto Exercitio, sedens, vel deambulās, per quartam circiter horæ partem, mecum dispiciam, quoniam modo meditatio, seu contemplatio mihi successerit: Et si quidem malè, inquiram causas cum pœnitudine, ac emēdationis proposito: fin vero bene, gratias Deo agam, eundem postea modum obseruaturus.

SEXTA: Ut cogitationes quæ gaudium afferunt, qualis est de gloriōsa Christi Resurrectione, subterfugiam: quoniam talis quælibet cogitatio impedit fletum, & dolorē de peccatis meis, qui tunc querendus est, adscitā potius,

potius, mortis, vel iudicij recordatione.

SEPTIMA, Ut eandem ob causam, omni me priuem lucis claritate, ianuis, ac fenestris clausis tantisper, dum illic moror, nisi quandiu legendum, aut vescendum erit.

OCTAVA, Ut àrisu, verbisq; orisum pronocantibus, maximè abstineam.

NONA, Ut in neminem oculos intendam, nisi salutadi, aut valedicendi poscat occasio.

DECEMBA, Ut aliquam addam satisfactionem, seu pœnitentiam: Quæ quidē in Interiore, & Exteriore diuiditur. Interior est, dolor de proprijs peccatis, tum firmo proposito cauedi, tum ab illis, tum ab alijs quibusvis in posterum. Exterior autem, est fructus interioris, videlicet castigatio aliqua de cōmissis.

Quæ

Quæ tribus potissimum modis
assumi potest.

Primo, circa victum: subtractis
quibusdam, non superfluis solum
(quod temperantiae est, non pœ-
nitentiae) sed etiam conuenienti-
bus alimentis: Et eò fit melius,
quò plus subtrahitur, vitatè inte-
rim naturæ corruptione, aut de-
bilitate graui, seu infirmitate. Se-
cundo, circa somni, & strati mo-
dum; sublatis non molibus tan-
tum, aut delitiosis rebus, sed alijs
etiam opportunis, quantum li-
cet, citra vitæ, aut valetudinis gra-
ue periculum. Quapropter de
somno necessario nihil demen-
dum est, nisi aliquantis per ad
consuetudinem (si cui est nimis
somni) moderandam. Tertio, cir-
ca ipsam carnem, ut infictū sen-
tiat dolorem, admotis, gestatis
que cilicijs, funibus, aut vectibus
ferreis, vel incussis verberibus, ac

plagis,

plagis, vel alijs auferitatis generibus assumptis. In quibus tamen omnibus magis expedire videtur, ut doloris sensus in carne tantum sit, nec penetret ossa, cum infirmitatis periculo. Quare flagellis potissimum utemur ex funiculis minutis, quæ exteriores affligunt partes, non autem adeo interiores, ut valetudinem aduersam causare possint. Notanda sunt insuper quatuor hæc circa pœnitentiam. Primum.

Quod pœnitentiae exterioris triplex est usus, seu effectus: nimicum, ut pro delictis praeteritis non nihil satisfiat: ut vincat seipsum homo, inferiorem sui partem, quæ sensualitas appellatur, superiori, hoc est rationi, magis subiecti: ut postremo queranus, atque impetramus aliquod gratiæ diuinæ donum, quod optamus: putâ intimam cordis con-

tritionem

tritionem de peccatis, & abundantiam lachrymarum, vel propter illa, vel propter poenas, & dolores passionis Christi, aut duijalicius, quod nos angit resolutionem.

Secundum, Quod, Additiones primæ duæ, solis conueniunt Exercitijs, quæ mediâ nocte, & sub auroram fiunt: Quarta verò in templo, vel coram alijs nūquam sed domi tantum, & clanculum exequenda est.

Tertium, Quod quando is qui exercitatur, affectum quæsum cum non cōsequitur, ut dolorem, vel consolationem; mutare sub inde expedit rationem victus, somniique, & alia genera pœnitentiarum: Ita ut pœnitentiam unam per triduum secesserit, & proximo eam biduo relinquamus, vel etiam triduo, prout diuersis, plus, aut minus pœnitentiæ est sumen-

dum.

dum.

Præterea, cùm pœnitentias hu-
iussmodi sèpe omittamus, ob af-
fectum carnis, aut erroneum iu-
diciūm, quasi naturalis nostra cō-
plexio ferre illas non possit, citta-
ingens valetudinis detrimētum:
Et è contrario iustum nonnun-
quam pœnitentiæ modum exce-
damus, de corporis robore nimis
confidētes: mutatis, vt dictū est,
pœnitētiç generibus, ac per vices
sumptis, & relictis, cuenit plerū-
que, vt clementissimus Dñs, qui
naturam nostrā perfectissimè co-
gnoscit, vnicuiq; id competitum
reddat, quod ipsi expedit.

Quartum: Quod, particulate
examen fiat ad tollendas culpas,
& negligentias, quæ circa Exer-
citia, & Additiones solent obre-
pere: id quod etiam per tres alias
sequentes hebdomadas, obseruā-
dum venit.

H E B-

HEBDOMADA SECUNDA.

*CONTEMPLATIO RE-
gni I E S V Christi , ex simili-
tudine Regis terreni , sub-
ditos suos euocantis
ad bellum .*

 R A T I O p r æparatoria
fiet more supradicto.

P ræludium primum
ad cōstructionem loci,
nunc erit, vt spectare nos imagi-
nemur , synagogas , villas , & op-
pida , quæ prædicās Christus per-
transibat : & sic de locis alijs .

S E C U N D U M , ad gratiam pos-
Scendam̄ pertinens , in hac par-
te erit , petete à Deo , ne obsur-
descamus , vocante nos Christo ,

F sed

sed ad sequendum, ac obtemperandum prompti simus.

PUNCTVM primum esto,
Proponere mihi ob oculos,
humanum Regem diuinitus ele-
ctum, cui Principes, & populi
omnes Christiani reverentiam, &
obsequium praestare debeant.

SECONDUM est, Imaginari quod audiam illum Re-
gem loquentem ad omnes sub-
ditos. In animo est mihi regio-
nes infidelium vniuersas ditioni
meae subiucere, Quicunque igi-
tur comitari me velit, paratus sit
oportet, non alio uti victu, vesti-
tu, rebusque alijs, quam me uti
tem conspexerit. In iisdem quo-
que laboribus, vigilijs, & casib-
us cæteris mecum persistendum
erit, ut particeps fiat victoriæ, &
felicitatis unusquisque, prout la-
borum, ac molestiarum socius
extiterit.

TE R T I U M est, Considerare quidnā respondere debeant Regi amantissimo, & liberalissimo fideles subditi, & quā promptè ad omnem eius voluntatem offerre se accinctos. Contra verò, si quis non obaudiret, quanto apud homines vniuersos vituperio dignus esset, atque quam ignavus miles æstimandus.

PA R S secunda huius exercitij consistit in collatione similitudinis inter dictum Regem, & Dominum IESVM Christum, circa triplex illud punctum.

PRIMÒ, sic applicabimus exemplum: Si terren' ille Rex, cum bellica sua euocatione, dignus est, cui attentio, & obsequium præstetur; quanto magis Christus Rex æterne, mūdóque toti conspicuus, qui singulos ad se his inuitat verbis: Mea hæc est iustissima voluntas totius mundi;

dominium mihi vendicare, ini-
micos meos debellare omnes, ac
ita demum in Patriis mei gloriam
intrare. Proinde quisquis eò me-
cum venire cupit, laboret mecum
necessè est. Labori enim præmiū
respondebit.

SE C V N D O, raciocinabimur
neminem fore sanx mentis,
qui non cupidissime Christi ser-
uitio se totum offerat, & addi-
cat.

TERTIÒ, iudicandum erit,
quod iij, qui se obsequijs il-
lius prorsus duxerint mancipan-
dos, non se ipsos tantum ad la-
borum tolerantiam, verum etiam
maiora, & præclariora quædam
munera oblaturi sunt, expugnata
carnis, sensuum, amorisque pro-
prij, & mundani rebellione. Un-
de respondebit quisque in hanc
ferè modum: En, o Rex supre-
me, ac Domine vniuersorum,

tua

tua ego, licet indignissimus, fre-
tus tamen gratiâ, & ope, me tibi
penitus offero, meaque omnia
tuæ subijcio voluntati: attestans
coram infinita bonitate tua, nec-
non in conspectu gloriosæ Vir-
ginis Matris tuæ, totiusque Cu-
riæ cœlestis, hunc esse animum
meum, hoc desiderium, hoc cer-
tissimum decretum, ut (dum-
modo in maiorem laudis tuæ, &
obsequij ræci prouentum cedat)
quam possim proxime te sequar,
& imiter in ferendis iniurijs, &
aduersis omnibus, cum vera, tum
spiritus, tum etiam rerum pau-
pertate, Si (inquam) sanctissi-
mæ tuæ Maiestati placeat ad tale
me vitæ institutum eligere, atque
recipere.

Fiet bis interdiu hoc Exercitiū,
mane, cum primū surreximus,
& in hora, prandium, vel cœ-
nam, præcedente.

In hac hebdomada secunda, & subsequentibus, utile fuerit, aliquid tabinde legere ex Euangelico, vel pio alio codice, ut, de Imitatione Christi, Sanctorum vita, &c.

*PRIMÆ DIEI ME-
ditatio prima erit, de In-
carnatione IESV Christi,
complectens orationem præ-
paratoriam, tria præ-
ludia, & puncta
tria, cum uno
colloquio.*

RATIO præparatoria
nihil à superioribus va-
riatur.

PRAK-

PRÆLVDIVM primum
est: Proferre in medium cō-
templandæ rei historiam, quæ
hoc loco erit: Quomodo Per-
sonæ tres diuinæ, vniuersam ter-
ræ superficiem speculantes homi-
nibus refeitam, qui ad infernum
descendebāt, in Deitatis suę æter-
nitate decernunt, ut Secunda
Personæ, pro salute humani gene-
ris, naturam hominis aslumat:
Vnde adueniente tempore præ-
stituto, Archangelus Gabriel ad
beatam Virginem Mariam nun-
tius destinatur, ut dicetur infra.
pag. 164.

SECUNDVM pertinet ad lo-
ci compositionem, quæ erit
visio imaginaria, perinde ac si
oculis pateret terræ vniuersæ am-
bitus, quam habitant tot diuer-
sæ gentes: Deinde ad certā mun-
di partem domuncula spectetur
beatæ Virginis, apud Nazareth

in prouincia Galilææ sita.

TERTIVM continet gratiæ postulationem , ut intimè cognoscam, quo pacto Dei Filius mei causâ sit homo factus, ut ardentiùs ipsum amem , & abhinc sequar studiosius.

NO T A N D V M h̄ic est, tam Orationem préparatoriam, quām tria Præludia per totam hanc hebdomadam , & reliquas sequentes itidem fieri , præludijs duntaxat , pro diuersitate rerum variatis.

PVNC T V M primum est , Ut speculer personas omnes , de quibus agitur. Et primò quidem homines super faciem terræ degentes, adeo moribus , gestibus, & actionibus diuersos : quosdam albos, & nigros alias : nonnullos fruentes pace , & reliquos bellis agitatos : hunc plorantem , & ridentem illum : sanum vnum , & alterum

alterum ægrotum: nascētes mul-
tos, & multos vicissim morien-
tes: cæterasque varietates prope
innumeræ.

Deinde contemplandæ erunt
Personæ tres diuinæ , è folio re-
gali suo intuentes omnia homi-
num genera , in superficie terræ
cæcorum more viuētium, passim-
que morientium , & descenden-
tium ad infernum. Postea Virgi-
nem Mariam, cum Angelo eam
salutante, considerabimus, aliquid
inde semper ad nos reflectendo,
vt ex consideratione tali, fructum
aliquem referamus.

SE C V N D V M punctum est,
Auditu interno excipere, quid
loquantur personæ omnes: vt
homines in terris confabulantes,
blasphemantes, sibique inuicem
conuiciantes. Diuinæ verò Per-
sonæ in Cœlo de redimendo hu-
mano genere colloquentes: Vir-

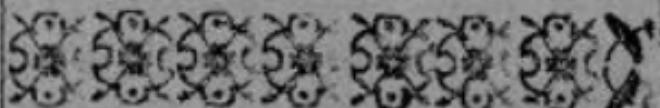
go, & Angelus in cellula de Incarnationis mysterio tractantes. Quorum omnium reflexione, seu applicatione quâdam ad me ipsum factâ, studebo ex singulis non nihil fructus decerpere.

TE R T I V M consequéter erit, actiones quoque personarum simul attendere : vt putâ, quomodo sese inuicem mortales infestent, concutiant, trucident, & omnes tuant ad inferos : quomodo sanctissima Trinitas Incarnationis opus exequatur: quomodo item sua Angelus fungatur legatione, & beata Virgo humillimè se gerens, divinæ gratias agat Maiestati. Ex quibus ad nos ipsos, vt dictum est, reflexis, fru-
ctus obiter est legendus.

CO LLO QVIV M postremò subijciam disquisitis studiosè verbis, quibus divinam quamlibet Personam, Verbum

incardatum

incarnatum, & ipsius Matrem
digne valeam compellare: peten-
do etiam pro affectu, quem
in me sensero, quicquid ad ma-
iorem iuuet imitationem Do-
mini mei Iesu Christi, velut
nunc recens incarnati. Recitabi-
tur in fine Pater noster.

C O N T E M P L A T I O secunda de Nativitate.

R A T I O præparatoria
sicut supra.

P R A E L V D I V M primum ex
historia dependet, quæ re-
censenda est, ab egressu beatæ
Virginis, ex oppido Nazareth:
quo scilicet modo ipsa iam no-
no mense grauida, & insidens asinæ
(ut riè meditari licet) ac Ioseph
comes

comes, cum ancillula, & bove,
profecti sunt Bethlehem, tribu-
tum à Cæsare exactum, pro se so-
luturi.

SE C V N D V M verò deducen-
dum erit ex consideratione
itineris, æstimatâ eius longitu-
dine, obliquitate, lenitate, vel
asperritate passim occurrente. De-
inceps, etiam nativitatis locum
rimabimur, speluncæ similem, la-
tum, vel angustum, plantum, vel
erectum, commode, vel incom-
modè paratum.

TE R T I V M, à superiore ni-
hil mutabitur.

PV N C T V M primum est,
Aspectus personarū, vt Vir-
ginis Deiparæ, & Ioseph con-
rugis, cum famula, & Christi Do-
mini, vt infantis nunc primū
nati. Inter quos me adesse fin-
gam, tanquam pauperculum, eo-
rum ut cuncte necessitatibus,

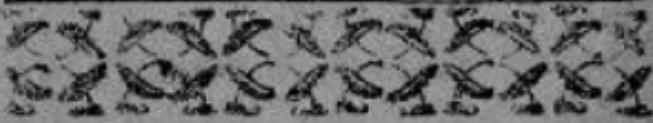
cum

cum reuerentia maxima familiantem. Ac inde quid ad mere dire emolumenti , ex tali spectaculo possit, dispiciam.

SE C V N D V M conficitur ex verborum, quæ ibidem sunt, apprehensione fructuosa:

TER T I V M, ex negotiorum, quæ illic geruntur, inspectione, putâ itineris, laborum, & causarum, ob quas summus omnium Dominus , in summa natus sit egestate, latur⁹ quoq; in hac vita, cù perpetua paupertate , labores, famem, sicutim, æstum , frigus, opprobria, verbera, & crucem tandem subiturus, idque mei causâ: vnde per singula studebo prouentum aliquem spiritualem colligere. Hæc demum concludenda erunt inito colloquio , & finito cum Pater noster.

TERTIA

TERTIA CONTEM-
*platio, est repetitio prece-
dentium duarum.*

PRO tertio exercitio,
seu cōtemplatione, re-
petuntur dux p̄ece-
dentes cum oratione
præparatoria, & ijsdem tribus
præludijs, notando vbiue, & fi-
xius tractando illas partes, in qua-
rum priore transcurso aliquid il-
lustrationis, consolationis, vel
desolationis acceperim. Subdetur
etiam colloquium cum Oratione
Dominica, vt prius.

NO T A N D V M : eundem
esse repetēdi exercitij mo-
dum, & ordinem in hac hebdo-
mada, & in sequentibus, qui fuit
in prima : nisi quòd mutatur ma-
teria, cādem formā permanente.

QVARTA CONTEM-
platio, est prima ac secunda,
iterata repetitio, proxima
precedenti penitus
conformis.

QVINTA CONTEM-
platio, est applicatio sensuum
ad praedictas.

Post Orationem pre-
paratoriam, cum tribus
iam dictis præludijs
apprimè cōducit, quin-
que imaginarios sensus circa pri-
mam, & secundam contempta-
tionem, eo, qui sequitur modo,
exercere, prout res subiecta,
feret.

PVNC T V M primum erit,
secundum imaginationem
respi-

respicere personas omnes, & notatis, quæ circa eas occurrent circumstantijs, utilitatem nostram elicere.

SE C V N D V M, velut audiendo, quid loquatur, aut loqui eas deceat, omnia in usum nostrum attrahere.

TE R T I V M, interiore quodam gustu, & olfactu sentire, quanta sit suavitatis, & dulcedo animæ, diuinis donis, ac virtutibus imbutæ, iuxta rationem personæ, quam consideramus, adaptando nobis ea, quæ fructum aliquem afferte possint.

QUARTVM, per internum tactum attrectare, ac deosculari vestimenta, loca, vestigia, cæteraque personis talibus coniuncta, vnde fiat nobis devotionis, vel boni cuiuslibet spiritualis maior accessio.

HIC erit contemplationi
per colloquium imponen-
dus finis, sicut prioribus, adiecto
itidem. Pater noster.

N O T A N D A I N S V P E R
sunt hec, quinque.

PRIMVM, Quòd tam
in hac, quam in qualibet sequente hebdo-
mada nullum debeo
legere, vel cogitare aliud myste-
rium, nisi quod eadē horā, aut
die considerandum sit, cùm alio-
quin vnum alteri obturbet.

SECONDVM, Quòd primū
de Incarnatione Christi ex-
ercitium fit mediā nocte, proxi-
mum diluculo, tertium circa ho-
ram Missæ, quartum sub vespe-
ras, quintum paulo ante cœnam:

& eorum cuilibet, spatum im-
pendetur vnius horæ. Id quod
ab hinc deinceps ubique venit
obseruandum.

TE R T I V M: Quòd si is, qui
exercitatur, sit senex, vel va-
letudinarius, vel per hebdomadā
prīmā viribus attritus, prēstat eū
aliquoties non surgere de nocte,
sed tres tantūm contemplationes
peragere, in aurora, circa Missæ
tempus, & ante prādiūm: l super-
additā circa vespertas vnā repeti-
tione, & sensuum applicatione,
ante cœnam.

VA R T V M: Quòd in hac
hebdomada secūda, ex de-
cem additionibus in prima tradi-
tis, variari debent, secunda, sexta,
& septima, cum decima, ex parte.
In secunda quidem hoc mutatur,
quòd simul atque excitor à som-
no, meditationē proximè instan-
tem, debetō menti obijcere, ac de-

desiderium prouocare, cognoscendi
clarius incarnati æterni Verbi, ut
ipſi seruiam, & adhærescam tantò
propensiūs, quanto incredibiliorē
erga me bonitatē ei⁹ perspexero.

In sexta verò, ut frequenti ver-
sem memoria vitam Christi, à té-
pore Incarnationis ad locum us-
que, siue mysteriū, de quo in præ-
fenti die, vel hora sum meditatu-
rus.

In septima, ut luce, vel obscu-
ritate, sereno cœlo, vel turbido
delecter, quatenus ad scopum
refert desideratae rei pertingendū.

In decima, ut ita me geram, si-
cūt exigere videtur mysterij con-
templandi genus: cūm nonnulla
ex mysterijs pœnitentiam requi-
rant, alia non item. Decem igitur
additionibus vtendum erit cir-
cunspectè.

QVINTVM est ultimò no-
tandum: Quod in omnibus

aliarum horarum (præterquam noctis mediæ, & auroræ) exercitijs, assumendū erit aliquid, quod secundæ, & tertiæ additioni æquiualeat, hunc in modum: ubi primùm in mentem veniet, a deesse meditandi horam, priusquam accedam, prospiciam eminūs, quò ferar, & coram quò sim appariturus, ac transcurſa obiter exercitij oblati parte, contemplationem statim auspicabor.

IN SECUNDA DIE.

Argumentum prime, Et secunde contemplationis, erit Christi Præsentatio in templo, de qua infra pag. 169. Et m fugā in Aegyptum, de qua pag. 170.

VPFR duabus his contemplationibus sicut repetitio duplex, & sensuum applicatio, ut supra.

No-

NO T A N D V M , Quod expedit nonnunquam cum, qui exercitatur, quamuis & vigore animi, & corporis robore sit præditus, nonnihil tamen remittere de præscriptis exercitijs secundæ huius hebdomadæ, & subsequentiū duarum: vt assequi, quod cupit, commodiū valeat, acceptâ solummodo cōtemplatione vna in crepusculo matutino, & alterā circa Missæ tempus: quarū repetitionem faciat horā vesperarum: & sub cœnam, quinque imaginationis sensus super ijsdem exerceat.

DI E verò tertiâ meditādum occurret, quo pacto puer I E S V S apud Nazareth subditus erat parentibus, vt habetur pag. 171. Deinde, quomodo ab eis repertus fuerit in templo, pag. 172. Fient item duæ repetitiones, cum sensuum applicatione.

P R A E L V D I V M Q U O D-
dam, circa considerationem sta-
thum, seu generum vita
diuersorum.

V M n supra proposi-
 tum fuerit exemplum
 Christi , de vitæ gene-
 re, quod in mādatorum
 Dei obseruatione cōsistit, & pri-
 mus, seu cōmunis status appel-
 latur, nunc idem ipse Dominus,
 dum parentibus suis fuisse sub-
 ditus memoratur, formam vide-
 tur exhibere, alterius , seu secun-
 di status , pendentis ab obedien-
 tia, & perfectionem Euāgelicam
 afferentis : quando videlicet in
 templum se contulit Patre ad-
 scititio , & naturali Matre dereli-
 ctis , vt æterni Patris obsequio

vaca-

vacaret. Quare opportunum hic erit, nos quoque illius vitam cōtemplātes, vestigare, & efflagitare proprium vitæ genus, in quo Maiestati suæ nos seruire malit.

Ad hoc igitur inquirendum, possumus introduci per sequens proximè exercitium, ad Christi nentem attendentes, collatam cum opposita inimici. Discemus etiam exinde quâ sit nobis opus dispositione, ut perfecti in eo euadamus statu, quemcūque Bonitas diuina eligendū nobis suggesserit.

QUARTA DIE FIET
meditatio de duobus vexillis: uno
quidem IESV Christi, optimi
nostrī Imperatoris: altero vero
Luciferi, hostis hominum
capitalissimi.

ORATIO præparatoria fit
secundūm morem.

PR A E L V D I V M primum :
erit historica quædam consideratio Christi , ex vna parte , & ex altera Luciferi , quorum uterque omnes homines ad se vocat , sub vexillo suo congregandos .

SE C V N D V M est : ad constructionem loci , ut repræsentetur nobis cāpus amplissimus circa Hierosolymam , in quo Dominus IESVS Christus tanquam , honorū hominū omnium summus Dux affixat : Rursum alter campus in Babyloniam : ubi se Lucifer , malorum , & aduersariorum ducem exhibeat .

TE R T I V M ad gratiam pertendam illud erit , ut poscamus exploratas habere fraudes mali Ducis , inuocatā simul diuinā opē , ad eas vitandas : veri autem , optimique Imperatoris Christi , agnoscere mores ingenuos , ac per gratiam imitari posse .

PV N C T V M primum est:
Imaginari corā oculis meis,
apud campum Babylonicum, du-
cem impiorū in cathedra ignea,
& fumosa sedere, horribilem fi-
gurā, vultūque terribilem.

SE C V N D V M est, Aduertere
quomodo cōuocatos dæmo-
nes innumeros per totum orbem
spargit ad nocendum: nullis ciui-
tatibus, & locis: nullis persona-
rum generibus, immunibus re-
lictis.

TE R T I V M, Attendere cu-
iusmodi concionem habeat
ad ministros suos, quos instigat,
ut correptis, iniectisque laqueis,
& catenis, homines primū trahat
(quod ferè contingit) ad cupiditi-
atem diuitiarum, vnde postea fa-
cilius in mundani honoris am-
bitionem, ac demum in superbī
barathrum deturbari queant.

Atq[ue] ita tres sunt p[re]cipui
tentia-

tentationum gradus, in diuitijs, honoribus, & superbia fundati: ex quibus in alia vitiorum genera omnia, præceps fit decursus.

Similiter ex opposito, considerandus est summus, optimusque noster Dux, & Imperator Christus.

PUNC TVM primum erit Conspicari Christū, in amæno campo iuxta Hierosolymam, humili quidem cōstitutum loco, sed valde speciosum formâ, & aspectu summè amabilem.

SECONDVM autem est: Speculati quo pacto ipse mundi Dominus vniuersi, electos Apostolos, Discipulos, & ministros alios per orbem mittat, qui omnī hominum generi, statui, & conditioni doctrinam sacram, ac salutiferam impartiant.

TERTIVM: Auscultare cōcionem Christi exhortato-

riam,

riam, ad seruos, & amicos suos omnes, in opus tale destinatos, quâ eis præcipit, vt iuuare studeant quemlibet: ac primò inducendum current ad spiritualem affectum paupertatis: & insuper (si diuini obsequij ratio, & electio cœlestis eò ferat) ad seclandom actu ipso veram paupertatem: deinde, vt ad opprobrij, contemptusque desiderium allicant, vnde humilitatis virtus enascitur. Et ita tres consurgunt perfectionis gradus, videlicet Paupertas, Abiectione sui, atque Humilitas, quæ ex diametro Diuinitatis, Honori, & Superbiæ opponuntur, ac virtutes omnes statim introducunt.

COLOQUIVM postea commandum erit ad Virginem beatam, implorandaque est per eam à Filio gratia, vt recipi possim, & manere sub vexillo eius: Idque primùm, per spiritualem

tantum paupertatem, aut etiam
in rerum expoliatione sitam (si
quidem ad eam me vocare, atque
admittere dignabitur) deinde per
abiectionem quoque, seu igno-
miniam, ut ipsuna imiter vici-
nius, deprecando tamen culpam
aliorum, ne contemptus mei, tam
in alicuius detrimentum, quam
in offendam Dei cedat.

TERMINABITVR primum
hoc colloquium per Aue
Maria.

SE C V N D V M colloquium ad
Christum hominem dirigi-
tur, ut mihi à Patre impetreret illud
idem, subdeturque in fine oratio:
Anima Christi.

TERTIVM ad Patrem, ut
annuat petitioni, cum Pater
noster.

TRANSIGETVR hoc exerci-
tium semel in media nocte,
& alterâ vice sub auroram.

REPE-

REPEITIONES VERO duę circa matutini sacri, atque vesperarum tempus, erunt faciendæ, additis in fine tribus colloquijs. Sequēs vero exercitium fiet ante cœnam.

M E D I T A T I O E O D E M
quarto die facienda, De tribus ho-
minum classibus, seu differentijs,
ut potissimum partem
amplectamur.

R A T I O preparatoria,
ut semper antehac.
Præludium primum
fiat, propositis vice hi-
storix, tribus hominum classibus
distinctis, quarum unaquaque
decem millia ducatorum, alio,
quam diuini cultus, & amoris
studio

studio tibi parauerit: nunc autem placatum habere Deum, & saluificari exoptet, sublato o. vtcunque noxio affectu rerum, vt pote salutis impedimento.

SECUNDVM est: Loci cuiusdā imaginaria constrūcio, in quo videam meipsum coram Dco, Sanctisque omnibus, cum desiderio astantem, atque perseverantem, quoniam pacto ipsi Deo placere queam potissimum.

TERTIVM est: Optatæ rei petitio, nimirum gratiæ, per quam id eligam, quod & Deo acceptissimum, & mihi saluberrimum futurum sit.

PRIMA igitur classis optat quidem acquisitæ rei exuere affectum, ut conciliari Deo possit: sed, media, p debitâque ad minicula toto vitæ tempore non admonet.

SECUNDA itidem affectum
male ordinatum auferre cu-
pit; sed rem interim mordicus te-
nere , ac Deum potius trahere ad
votum proprium , quām relicto
impedimento, per conducibili-
rem statum ad illum tendere.

TERTIA postremo affectum
infincerum volens abijcere,
rem ipsam vel tollere, vel tenere
equè parata est, prout ad diuinum
cultum commodiūs fore , vel ex
diuino instinctu , vel ex rationis
dictamine animaduerterit: q Ac,
interim omnia relinquens inte-
gra , illud tantum versat , & in-
quirit . nec aliam admitit relin-
quendæ, aut retinendæ rei acqui-
sitæ causam , præter rationem,
ac desiderium diuinæ gloriæ , ut
quam maxima sit.

COLOQUIA tria subse-
quentur, vt nuper facta sunt
de vexillis.

NO T A N D V M ad hæc: quod
vbi affectum sentimus pau-
pertati perfectæ, quæ tum in spi-
ritu, tum in rerum abdicatione
subsistit, aduersantem, & ad digni-
tias magis inclinantem: multum
confert, ad eum elidendum, pete-
re ex Deo, licet renitente carne,
ut ad paupertatem eiusmodi se-
ctandam nos eligat: r seruabi-
mus tamē interea desiderij nostri
libertatē quā liceat cōuenientio-
rē seruitio diuino viā inuadere.

QVINTA DIE SEQUE-
tur contemplatio de Domini transitu,
à Nazareth ad Iordanem flum,.
deque eius Baptismo pag. 173.

IE T tam mediâ no-
cte, quam primo ma-
nè. Bis præterea re-
petetur circa Missæ, ac
vespe-

vesperarum horam. Ante cœnā applicabuntur quinque sensus. Adhæc quodlibet horum quinque exercitiorum præcedet Orationē præparatoria, cum tribus Præludijs, vt in superioribus de Incarnatione, & Natiuitate traditū est. Necnon adiectis tribus colloquijs, vt circa classes, vel iuxta id, quod ibi fuit subnotatum.

EXAMEN autem particula-re à prandio, & cœna vſitatum, fiet hīc, & in sequentibus de erratis, ac negligentijs, quæ circa proprias eius dici meditations, & additiones contigunt.

SEXTA deinceps die, contemplandum se offert, quomodo Christus I E S U S à flumine Iordanis petierit desertum, ibique versatus sit, seruatâ omnino exercitij diei quintæ formâ,
pag. 173.

SEP T I M A: Quomodo beatus Andreas, & alij successiue Christum secuti sunt, ut dicetur.
pag. 174.

OCT A V A: Quomodo sermonem fecit Dominus in monte, octo beatitudinis modos edissetens. pag. 177.

NO N A: Quomodo nauigatisibus Discipulis se ostedit, ambulans super aquas maris. pag. 178.

DE C I M A: Quomodo in templo docuit. pag. 185.

VN D E C I M A: De Lazari suscitatione. pag. 183.

DV O D E C I M A: De gestis in die palmarum. pag. 184. Notanda hoc loco sunt hæc tria.

PR I M ò: Quod in hac secunda hebdomada, iuxta temporis facultatem, & utilitatem personæ sese exercentis, possunt aliquot meditationes vel adiici,

de

de mysterijs Visitationis, Pastorum, Circuncisionis, & trium Regum, vel subtrahi ex suprapositis: quippe, quæ introductione tantum delineantur, ad formandam melius contemplationem.

SE C V N D O: / Quòd inchoanda est Electionū discussio à contemplatione discessus Christi ex Nazareth Iordanem versus, usque ad eam, quæ fit quinto die, simul comprehendendam.

TE R T I O: Quòd antequam Electionum materiam aggrediamur, ut ad capessendā germanam Christi doctrinam affectum nostrū disponamus, apprimè iuuat considerare, ac per diem totum reuoluere identidem tres sequentes modos humilitatis, nec non colloquia dicenda, crebro agitare.

PR I M U S humilitatis modus
hic est, ad salutē necessarios,

Vt me penitus subdam diuinæ
legi obseruandæ, vtque ne mudi
quidem totius oblatio mihi do-
minio, vel extremo vitæ discri-
nione obiecto, transgrediar ex de-
liberato, mādatum vllū diuinum,
ut humanū, quod quidē pecca-
ti mortalis vinculo nos obliget.

SE C V N D V S maioris est per-
fectionis, Vt fixo animo ad
liuitias, paupertatem: honorem,
ignominiam: breuitatem vitæ, ac
longitudinem, & quæ sim propen-
sus, vbi æqualis est diuinæ laudis,
& salutis meæ occasio : Vtque
nullâ, vel humanæ quantæ cūque
fœlicitatis, vel propriæ mortis
eöditione propositâ, adducar un-
quam, vt culpari, licet venialem
tantum, decernam admittere.

TERTIVS est modus hu-
nilitatis absolutissimæ, Vt
priores duos iam adeptus, etiam si
nullo superadditō, laus Dei par-
forer,

foret, ad maiorem tamen imitationem Christi, eligā potius cum eo paupere, spreto, & illuso, pauperiem, cōtemptum, & insipientiae titulum amplecti, quām opes, honores, & sapientiae æstimationem. Porro ad gradum hunc humilitatis attingendum, magnum afferet compedium, triplicis colloquij præcedētis de Vexillis usus, per quod suppliciter poscamus (si diuinę placeat benignitati) ad talēm perduci electionem, siue maior, siue æqualis obsequij mei erga Deum, & gloriæ diuinæ prouentus subsit.

PRÆLVDIUM AD ELECTIONEM faciendam.

D bene quippiam eligendum, nostræ sunt partes, ut oculo pure, ac simplici spectemus,

H ; quor-

quorum suorum creati: nimirū ad Laudem Dei, & Salutem nostram. Quapropter eligenda sunt ea tantum, quae conducunt ad dictum finem, cùm ubiq;, fini medium, nō medio finis habeat subordinari. Vnde errant, qui vxoreducere primitus, aut Ecclesiasticū munus, seu Beneficium adipisci statuunt, atque ita demum Deo postea inservire; vtentes præsterē fine, ac medio, nec ad Deū tendētes rectā, sed obliquè ipsum ad peruersa vota sua pertrahere conantes. Atqui ē contrario planē agendum est: proposito primum diuino cultu, tanquam fine nostro, & electo deinceps coniugio, vel sacerdotio, cæterisque rebus omnibus, quatenus expedīt, ad præfixum finem ordinatis. Idcirco nihil mouere nos debet, ad medijs quibusvis utēdum, aut supersedēdum, nisi habitā in pri-

mis tam diuinæ laudis, quam nostræ salutis certâ ratione.

I N T R O D V C T I O A D
eligendarum rerum notitiam, complectens quatuor Pūcta, & Annotatiunculam unam.

RIMVM punctum est: Quod res omnes, quæ sub electionem cadunt, necessariò bonæ esse debent ex seipsis, aut certè nō male, nec nisi consonæ institutis orthodoxæ Matri Ecclesiæ.

SECUNDVM: quod genera duo rerum electioni quadrant. Nā quadrā electio immutabilis est, vt Ordinis sacerdotalis, & Matrimonij: aliarum vero mutari potest, sicut reddituum ecclesiasticorum, vel secularium, quos recipi, & relinqui ex causa fas est.

TE R T I V M , Quod circa ea,
de quibus facta iam sit elec-
tio immutabilis , nihil superest
eligidum . Sed aduertendum est ,
quod si quis improvidè , nec sine
obliquis affectionibus aliquid
elegerit , quod non liceat retracta-
re , reliquum est , vbi eum cœperit
pœnitere facti , electionis damnū
probitate vitæ , & operum soler-
tiâ pensare : resiliere autem nullo
pacto decet , quamuis electio
istiusmodi non videatur vocatio
diuina esse , ut pote obliqua , atque
inconsulta . Quia in re non pauci
errat , electionem malam , & obli-
quam pro diuina vocatione repu-
tantes : cum hæc semper pura &
clara sit , non carnali ullo affectu ,
vel studio peruerso mixta .

QUARTVM : Quod , si quis
debito modo , & ordine ,
absque carnali , mundanoque af-
fectu quippiam elegit , quod mu-

tan

tari possit, non est cur violet electionem tales, sed potius, ut in ea magis, ac magis proficiat adni-
ti debet.

NO T A N D V M autem est,
quod si electio rerum hu-
iustmodi mutabilium, non ita re-
cte, atque sincerè processerit: eam
expedit corrigere, ut fructus uberi-
or, & Deo glatior produci possit.

D E T E M P O R E T R I-
*plici, ad Electiones recte faci-
endas magis opportuno.*

EM P V S primum erit,
quando Voluntatem
diuina virtus sic impel-
lit, ut omnis dubitatio,
imò etiam dubitadi facultas ani-
mæ sublata sit, quo minus sequa-
tur

sur impulsionem talem : sicut legimus beato Paulo, & Matthæo, & alijs nonnullis, vocate Christo, accidisse.

SE C V N D V M est , quoties satis clarum compertumque fit beneplacitum diuinum , docente id aliquo consolationum, vel diuersorum spirituum prævio experimento.

TERTIVM est : quando per animi tranquillitatem aliquis, considerato fine, ad quem conditus est (ad Dei gloriam scilicet, & Salutem suam) eligit certum vitæ genus , int̄a Ecclesiæ Catholicæ limites constitutum , per quod cœu medium , commodiū securiusque ad suum finem tendat.

Porrò tranquillitas ea tunc noscitur adeisse, quotiescumque anima, nullis agitata varijs spiritibus, vires naturales suas libere exerceat

Itaque

Itaque nisi primi, vel secundi temporis beneficio, electio contingat, superest ad tertium recursus, duobus modis sequentibus distinctum.

M O D V S P R I O R , S A -
næ, bñaque Electionis facienda,
sex constans Punctus.

PVNC T V M primum erit: Proferre in medium rem deliberandā, vt de Officio, vel Beneficio, acceptandumne, an potius rei ciendum sit, & ita de cæteris rebus, quæ ad mutabilem electionem spectant.

SECUNDVM est: Adducto ante oculos creationis meæ fine, in hoc consistēte, vt cū Dei laude saluus siam, in neutrā declinare partē amplectendæ, vel repudiandæ, rei controuersiæ: quin potius, velut in
medio

medio quodam interstitio, & æquilibrio subsistere, parato interim animo, ut in eam illico partē totus ferar, quam nouero diuinæ gloriæ, & saluti meæ fore aptiore.

TERTIVM Obscurare Dei clementiam, ut dignetur mentē instruere, & impellere voluntatem, quo cūque potius mihi tēdendū sit, adh̄bito nihilo secius pio, fidelique intellectus mei ratiocinio: per quod apprehensā, & probatā Dei volūtate, ad electiōnem ferar.

QVARTVM: Perpendere quot tandem commoda, vel adminicula mihi ad finē meū prosequentū accendent ex tali Officio, vel Beneficio suscep-to: quot rursum ex eodem incōmoda, & pericula imp̄edent. Præterea, quot per oppositū, omisso illo, tam commoda & adminicula, quam discrimina, & damna possim

possum expectare

QUINTVM: His præmissis,
ratiocinari in utrâque partem: & iuxta ipsius rationis dictâne, seposito carnis appetitu omni, electionem concludere.

SEXTVM: electione factâ ad orandum citò prosilire, & illâ offerre Deo perfectè demum, si ei placeat, recipiendam, & stabi-liendam.

M O D U S P O S T E R I O R
bene eligendi, in Regulas quatuor, &
Annotationem unam
distributus.

REGLA prima: quod, cùm oporteat per affec-tū ex Dei amore cæ-litū infusum, fieri elec-tionem, eligentem cōuenit per-sentiscere in seipso, quod quic-quid affectionis (sive multū, sive modicū sit) erga rem electam tenet,

tenet, ex solius Dei amore, & intuitu proficiscatur.

SECUND A t est, Considerare si quis mihi vir amicissimus, cui nihil non perfectionis inesse cupiam, occurreret dubius super electione huiusmodi, quidnam ego illi decernendum maximè, essem consulturus. Quo animaduerso, agendū & mihi ducam, ut suadere in alteri.

TERTIA, Mecum insuper reputare: si mors ingraueret, quē me mallem obseruasse modum in præsenti deliberatione. Iuxta hunc igitur, eligendum nūc esse facile intelligam.

QUARTA, Prospicere non minūs, quando pro tribunali sistor iudicādus, quo me cōsilio, hac in re, vsum esse velle. Quo agnito nūc vtar, vt eo tempore magis sim securus.

AD-

ADNOTANDVM est postremo, Quod hisce regulis quatuor, propter salutem meam, & animi quietem accuratē seruatis, debeo, iuxta ultimū punctum modi præcedentis, Electionem ipsam definire, & offerre Deo comprobandam.

D E E M E N D A T I O N E,
*seu Reformatione circa vitæ
statum cuius facienda.*

N primis illud est aduertendū, quod si quis vel matrimonio, vel officio dignitatis Ecclesiasticæ sit adstrictus (de temporalium verò bonorum quantitate, magna, an parva sit, non retinet) vnde ipsi non vacet, aut pa-

rum

rum libeat circa mutabilem rerum
lectiones versari: opere pretium
est, earum loco methodum ei tradi,
seu formulam aliquam, ex qua
vitam suam, & statum proprium
possit emendare.

DE B E T igitur, quisquis
ciusmodi conditionem sor-
titus est, ut finem creationis, &
vitae suae recte statuat, ac sequa-
tur, per Exercitia supradicta, &
Electiōnum modos attendere,
atque ruminando sedulò collige-
re, quām amplam domum, & fa-
miliam, æquum sit se habere: qui-
bus eam modis tractare, & admi-
nistriare conueniat: quibus in-
struere verbis, & exemplis: quā-
mum præterea de possessis facul-
tatis sumptum facere liceat in-
sus proprios, siue domesticos:
quid rursum pauperibus erogare,
vel impendere pijs operibus de-
ceat: nihil affectando aliud, nec

qua-

quærendo, nisi quod honorem
Dei, & salutem suam præster.
Hoc enim unusquisque persuasum
habeat, tantum se in studijs
spiritualibus promoturum esse,
quantum ab amore sui ipsius, &
commodi proprij affectione sese
abstraxerit.

TERTIA HEB. DOMADA.

P R I M A C O N T E M-
platio uifit in media nocte, & con-
tinet Orationem præparatoriam,
tria Præludia, sex Puncta,
cum uno Colloquio.

R A T I O præparato-
ria eadē, quæ semper.
Præludium primum,
sumitur ex historia.
Quomodo Christus à Bethania
misit Hierosolymam discipulos
duos ad parandam cœnam, quæ

& ipse cum reliquis deinde profectus est: Ibique post agni Paschalidis esum, & peractam cœnā, pedes lauit omnibus, & sacro-sanctum Corpus, ac Sanguinem suum largitus est. Postremò sermonem ad eos habuit, post discessum Iudei, ipsum vendituri.

SECUNDVM, Ex compositione loci, considerando dictum iter asperum, aut lene, breve, aut longum, cum cæteris, quæ inesse poterant, circunstantijs. Deinceps conspicādo locū cœnæ amplum, vel angustū; vilem, vel ornatum, & consimilia.

TERTIVM, Ex optatæ rei petitione, scilicet doloris, indignationis, & confusionis: eò quod ob peccata mea, summ⁹ omniū Dñs rati se tormentis ita obijciat.

PVNC TVM primum erit: Respicere cœnantes, & aliquid in ysum meum adducere.

SECUNDVM, Eosdem audi dire, quid loquantur, & fructum inde decerpere.

TERTIVM: Attēdere, quid agāt, & per oīa proficere.

QUARTVM: & Aduertere, quid iā inde Christus pati appetat, & incipiat, iuxta histriam: vnde incipiam & ipse, dolorem, mœstitiam, & fletem mihi excitare, mēq; affligam similiter in subsequentibus.

QVINTVM: Meditari, quo se pacto abscondens Christi Divinitas, aduersarios suos, cū valet, non perdat; sed pœnas adeo crudeles, pati sinat Humanitatem.

SEXTVM: Cogitare, cūm talia sferat pro peccatis meis. quid agere debeam, aut pati ei⁹ causā.

COLOQUIVM ad Christum fiet, terminandum cum Pater noster.

IN Colloquijs est notandū (vt supra ex parte iā exposuimus) quòd agere conuenit, & aliquid petere, iuxta præsentis rei rationem: videlicet, prout sentio in me consolationem, vel perturbationem: prout virtutem vnā, vel alteram expeto: prout in hāc, vel illam partem de me statuere intendo, prout etiam de re, quam contemplot, tristari volo, vel lætari. Denique postulandum erit illud, quod circa rem certam aliquammaximè desidero: & vnum dūtaxat Colloquium poterit cōfici ad Christum Dominum, vel triplex, si deuotio instiget, nempe ad Matrem, Filiam, & Patrem, sicut traditum est in Contemplatione secundæ hebdomadæ, De tribus classibus, cum sequente illic annotatione.

S E C V N D A CONTE M-
platio in aurora , de rebus à Christo
post cœnam , & in horto
gestis.

ORATIO preparatoria cō-
sueta semper.

PRÆLVDIVM primum:
est iuxta historiam: Quomo-
do IESVS Christus vnâ cū
vndecim suis Apostolis, descēdit
ex monte Sion , vbi fuerant cœ-
nati , & transiens per vallem Iosa-
phat, relictis ibi ex illis, octo, alijs
verò tribus in horti parte , seor-
sum ipse digrediens , oravit , ad
sudorem usque sanguineum, ite-
ratâ iam ter cādem ad Patrem
suum oratione. Postea excitis
discipulis à somno, prostratis ad
solam vocem , cum Iuda per of-
culum prodente , aduersarijs : re-

I 3 stitutâ

stitutà deinceps, quam amputauerat Petrus, Malchi auriculà comprehensus tandem est, quasi nefarius, aut latro quispiam, & per vallem illā ad Annæ domum primò tractus.

SE C V N D V M eſt: pro conſtruendo loco, Viam intueri declivem, planā, & arduam: Item hortum certā magnitudine, figura, & habitudine depingendum.

TERTIVM: Pro voti cōfēcutione, Poscere mærorem, planctum, anxietatem, & cæteras id genus pœnas interiores, vt Christo, patienti pro me, compatiar.

Notanda simul hec quatuor.

PRIMVM: Quòd post præparatoriam Orationem, cum tribus Præludijs secundi huius Exercitij, eodem modo, & ordi-

ne procedendum est per Puncta,
& per Colloquium, ut in præce-
dente De cœna peractū est. Ad-
iiciendę quoq; erunt circa missæ,
& Vesperarum tempus, duæ re-
petitiones super vna, & altera di-
cta contéplatione. Ante cœnam
verò, applicabutur quinque sen-
sus, præmissā vbique Oratione
præparatoriâ, cum tribus Prælu-
dijs, oblatæ materiæ congruenti-
bus, quemadmodum in hebdo-
mada secunda satis descriptū est.

S E C U N D U M : Quòd habitâ
ætatis, complexionis corpo-
ralis, ac dispositionis totius ratio-
ne, vel quinque, vel pauciora ex-
ercitia, diebus singulis imple-
buntur.

T E R T I U M : Quòd in hac
tertia hebdomada, mutadæ
sunt ex parte, Additio secunda &
sexta, siquidem (quod ad secun-
dam spectat) ubi fuero experre-

Etus præcogitans, quò tendam,
& instantem contemplationem
paululùm delibans, interim dum
surgo, & accingor, adnitat simul
ad tristitiam, & dolorem, de tot,
actantis Christi pœnis, meipsum
acriter incitare. Quoad sextam
verò, suffugiam potius, quam
quæram, aut admittam iucundas
cogitationes, iicet alioqui utiles,
& sanctas, ut sunt de Resurrectio-
ne Christi, & gloria. Pro quibus
in meditanda eius Passione, an-
gores ac pœnas hauriam, ex fre-
quenti eorum recordatione, quæ
ab hora suæ nativitatis, ad exitum
vsque vitæ huius, ipse perpessus
est.

QUARTVM : Quod ex-
mēa particulare, circa tam
Exercitiorū, quam Additionum
functionem, fiet ad eundem mo-
dum, ut in hebdomada præce-
dente.

IN secunda autem die, cōtemplo alia succedet, noctu trāsigenda, De gestis in domo Annæ, ut narratur, pag. 188. Sub aurorā verò de securis reb⁹ in domo Caiphæ, pag. 189. Deinde Repetitiones, & V̄lus sensuū, velut priūs.

IN tertia die: contemplabimur per noctē medium, quomodo ductus est ad Pilatū Christus, & quid ibi actū, ut dicetur pag. 190. Diluculò verò, de ijs quæ gesta sunt, trāsmisso Christo ad Herodem, pag. 191. Subdetur repetitio-
num, & sensuum consuetus usus.

DE quartâ: meditatio no-
cturna percurret historiam
de reditu ab Herode, pag. eadē,
usque ad medium partem myste-
riorum, quæ apud Pilatum secula-
sunt: reliquam verò partem circa
lucem primam prosequemur, De
repetitionibus quoque, & sensi-
bus, pro cōsuetudine sit agendum.

DI E quintā , sub noctis me-
diūm : De progressu ipso
Passionis cōtemplabimur , à sen-
tentia Pilati vsque ad crucifixio-
nem , pag . 192 . Sub auroram de-
inceps , ab eleuatione crucis , ad
Christi vsque expirationem , de-
quibus , pag . 193 . Repetitiones ,
& sensuum exercitatio , vt suprà .

DI E sextā noctu : Quomo-
do mortuus Dominus , su-
blatus de cruce , & ad monumen-
tum delatus est , pag . 194 . Primo
manè : ex quo sepultus fuit , pag .
ead . donec Beata Virgo in do-
mum aliquam se recepit .

DI E septima : inter noctu &
manè Passionem totam re-
uoluemus . Postea repetitionū
& sensuum vice , per diem totum
considerabimus , quam licebit
frequentissimè , quo pacto san-
ctissimum I e s u Christi cor-
pus remanserit ab anima sciun-

Etum :

ctum: & vbinam, aut quomodo
sepultum: item quæ fuerit Beatæ
Mariæ Matri solitudo, desolatio
qualis, & quanta afflictio. Quam
acerbus quoque Discipulorum
mæror extiterit.

SVBNOTANDVM est: quod
si cui libeat, meditadæ Christi
Passioni, diutius instare, contem-
plationes singulas debet absoluere
paucioribus mysterijs, Ita ut
prima, solum comprehendat Cæ-
nam: Secunda, Lotionem pedum:
Tertia, Eucharistiæ sanctæ insti-
tutionē: Quarta, sermonē ibi sub-
secutum: & sic in ceteris agendū.

AD hęc, trajectā totā Passio-
ne, licebit, proximo post
die iterare eius dimidium, atque
relicuum postridie: perendie
rursus totam simul.

E contrario verò, si quis ma-
lit tempus succidere: contemple-
tur de cœna Domini per noctem

de horto, in aurora : de Annæ domo, circa Missam : sub vesperas de domo Caiphæ : de prætorio Pilati, ante cœnam: & ita per gendo, per dies singulos, diuersa exercitia quinque implebuntur: utpote repetitionum, ac sensuum viu prætermisso. Transcursâ verò Passione, operæ pretiam fuerit, eandem simul totam, die unico reuoluere, siue in vnum tantum exercitium congestam, siue distributam in plura, prout sibi forc conducibilius ille censuerit.

*REGVLÆ ALIQ VOT,
ad Viēlum rectè temperāndum.*

RIMA est: Quod à pane minus abstinent. dum sit, quam à reliquis alimentis: cùm neque

neq; gulam adeò irritet, nec tētationi æque obnoxios nos reddat.

S E C U N D A: Quòd circa potum attendenda sit magis abstinentia, quām circa panem: cuncte obseruādo, quę prospic mensura potus, vt sumatur semper: quæ cursum noceat, vt tollatur.

T E R T I A: Quòd circa pulmēta, & edulia potissimum, abstinentiæ ratio versetur, cùm per illa, tum appetitui ad peccandum, tum inimico ad tētandum, maior subministretur occasio. Temperanda sunt igitur, vitandi excessus causā. Quod fit duplīciter, dū vel cibis grossioribus; vescimur, atq; assuescimus, vel dum parcè delicatis vtimur.

V A R T A est: Quòd quanto plus de conueniente vīctu sibi quis ademerit (vitato interim valetudinis aduersæ graui periculo) tanto celerius mēsuram

cibi.

cibi, ac pótus iustam reperiet: Tú quia, hoc modo melius se disponens, & obnoxius tédens ad perfectionem, sentiet interdū quosdam cognitionis internæ radios, & consolatorios motus sibi cælitùs immisso, ex quib⁹ facile poterit rationeim viētus cōmodiorēm discernere: tum quoniam, si quis, ita abstinendo, se deprehenderit viribus imbecilliorem esse, quām vt exercitia ipsa spiritualia, peragere comedē valeat, sic facile aduertet, quam mēsuram viētus naturæ necessitas requirat.

V I N T A : Quòd expedit inter comedendum imaginari, quasi videamus IESVM Christum Dominum nostrum vescētem cum suis discipulis, obseruādo, quem teneat edendi, bitendi, respiciendi, & loquendi modum, cūmque ad imitādum nobis proponendo: Vsu veniet enim, vt occu-

occupato magis intellectu circa meditationem talem, quam circa corporalem cibum, discamus facilius victum moderari.

S E X T A: Quod gratia varietatis, aliæ adniberi possunt meditationes inter vescendum, ut sunt: de Sanctorum vita: de pia quapiam doctrina: vel de aliquo spirituali negotio agendo, unde, sic abstracta mente, cibus ipse, & vescendi delectatio parum sentiatur.

S E P T I M A: Quod cauendum sit præcipue ne super sumendos cibos, animus quodammodo totus effundatur, & ne audie vescamur, aut festinè: sed appetitus semper dominantes, tum mensuram victus, tum sumedi modum una temperemus.

O C T A V A est: Quod plurimum conducit ad tolledam cibi, potusque immoderantiam, si

ante

ante prandium aut cœnā, & quācunque horā nulla esurie sentitur, præviâ deliberatione, victum proximè sumendum, definiamus ad mensuram certain, quam deinde nullâ vel propriâ auditate, vel instigatione inimici, vñquam excedamus: sed potius vincendæ utriusque causâ, de illa nonnihil etiam subducamus.

Q V A R T A H E B - D O M A D A.

C O N T E M P L A T I O
prima, *Quomodo I E S V S Domi-
nus, post Resurrectionem apparuit
sanctæ Matris sue: ut habe-
tur infra pag. 195.*

R A T I O præparato-
ria iuxta morem.

Præludium primū
accipitur ab historia.

Quomodo

Quomodo postquam expirauit
Dominus in cruce, sepulto y cor-
pore, sed Diuinitate semper so-
ciato, ipse in anima, Diuinitati
quoque continuè vñita, descēdit
ad Inferos, et reptisque inde iusto-
rum animabus, rediens ad sepul-
crum, corpus cum anima denuo
vniuit, ac resurgēs, demum appa-
ruit Beatæ Virgini Matri suæ vi-
uus, vt piè, ac verisimiliter credē-
dum est.

SECUNDVM: Pro constructio-
ne loci, speculādum accipiet
sepulcri situm, & Beatæ Virgi-
nis domicilium, cuius formā, par-
tes, & reliquam dispositionem, vt
cellulam, & oratorium, sigillatim
perscrutabimur.

TERTIVM: Continebit gra-
tiam petendam, vt scilicet
immēsum Christi, ac Matris gau-
dium participemus.

PVNC T V M primūm, secūdum,
ac tertium, eadem hic erunt,
quę supràin Contéplatione cœnę
fuerunt exposita, id est, cōsidera-
re personas, verba, opera.

QUARTVM verò: Erit ani-
maduertere, & quomodo
Christi Diuinitas, passionis, &
mortis tempore abscondita, palā
se faciat in resurrectione, ac tot
miraculis deinceps elucescat.

QVINTVM: Aestimare quā
prompto copiosoq;ue fun-
ctus sit Dominus cōsolandi suos
officio, adhibitā cōsolationis, quę
ab amicissimo quopiam præstari
potest, similitudine.

COLLOQVIO vno, vel
pluribus, iuxta materiam fa-
ciendis, terminetur contempla-
tio, cum Pater noster.

NO T ANDVM porro: quod
in sequentibus contempla-
tionibus, seu exercitijs, recēsenda
erunt

erunt per ordinem, mysteria omnia Resurrectionis, Ascensionisque, & quæ sunt intermedia, servatis vbiue ijsdem formulis, & modis: sicuti per totam illâ hebdomadâ factum est, in qua Passionis mysteria contemplati sumus: Et iuxta modum, ac exemplum primæ huius de Resurrectione Domini, meditationis, formandæ sunt sequentes omnes, atque regulandæ, tam in Præludijs (nisi quod hæc rebus sunt accommodanda) quam in Punctis quinque, & Additionibus singulis. Pariter etiam ratione circa repetitiones, & sensuum operaciones, necnon in augendo, minuendoue Exercitiorum, secundum mysteria, numero, dirigi poterimus, sicut in prædicta meditandæ Christi passionis hebdomada, fuimus edocti.

SECUNDÒ notandum est conuenire magis quartæ huic Hebdomadæ, quam præcedentibus, ut quatuor dütaxat fiant Exercitia. Primum, postquā manū surreximus. Secundum, circa Missæ tempus, vel paulò ante prandium prioris repetitionis loco. Tertiū, horâ Vesperarum, pro secunda repetitione. Quartum, ante cœnā, admotis sensuum officijs, ad imprimendas fertiūs animæ contemplationes tres eo die factas, signatis obiter, & penitiūs tractatis partibus, seu locis illis, in quibus motus animi efficaciores, maioremque gustum spiritualem scriimus.

TERTIÒ: Quod quāuis ei, qui exercitatur, certus præscribatur numerus punctorum, putà ternarius, aut quinarius, liberum tamen ipsi erit, in plura, vel pauciora puncta redigere contéplationem,

plationem, prout commodiū sē habere expertus fuerit. Qua in te magnopere iuuabit, ante ingressum exercitij, tractanda puncta comminisci, & numero certo præfinire.

QUARTÒ denique notandum est: quod per quartam hanç Hebdomadam, variari debent secunda, sexta, septima, & decima Additiones. In secunda quidem, ut dum euigilo, repente mihi ponam ob oculos statutam Contemplationem, & de gaudio Domini, cū suis, studeam & ipse exhilarescere. In sexta verò, ut memoriæ meæ obijciam ea, quæ lætitiam spiritualem cident: ut cogitatio de Gloria. In septima, ut lucis & cœli utar commoditate, quæ seſe offeret: putà per tempus vernum, herbarum virentium, & florum aspectu, aut aprici loci amoenitate: per hyemē verò So-

lis, vel ignis opportuno calore: & ita de cæteris corporis, atque animi oblectationibus congruis, per quas Creatori & Redéptori meo, congaudere queam. In decima: ut loco pœnitentiæ, temperatiâ, & mediocritate victus contentus sim, nisi quo tempore ieunium, vel abstinentiam Ecclesia indixit, cuius præceptis semper obtemperandum est, nisi iustum adsit impedimentum.

C O N T E M P L A T I O , A D
*Amorem spirituali in nobis
excitandum.*

N primis duo notāda sunt: Primum, Quòd amor ipse ab operibus magis, quam à verbis pendet. Secundum: Quòd constitut amor in mutua facultatum, rerum, & operum cōmunicatio-

ne,

ne, putà scientiæ, diuitiarum, honoris, & boni cuiuscunque.

Oratio præmittitur ex more.

PRÆLVDIVM primum est :
Vt coram Domino, Angelis,
Sanctisque omnibus, mihi pro-
pitijs, stare me videam.

SE C V N D V M : Vt gratiam
Dei efflagitem, per quam be-
neficiorum eius, in me collatorū
magnitudinem perspiciens, ad
amorem, cultum, & seruitium ip-
sius, totum me impendam.

PVNCTVM primum sit: Reno-
care in memoriam beneficia
Creationis, ac Redēptionis: dona
itidem particularia, seu priuata
enumerare: & cum intimo affe-
ctu perpendere, quantum meā
causā benignissimus Dominus
egerit, atque pertulerit: quantum
mihi elargitus sit de thesauris

suis, quodque iuxta diuinū suum
decretum, & beneplacitum, scip-
sum mihi, quantūm potest, dona-
re velit. Quibus optimè inspe-
ctis, vertar ad meipsum, & dis-
quiram mecum, quæ meæ sint
partes, & quid æquum, iustumq;
sit, ut diuinæ offerā, & exhibeam
Maiestati: haud sanè dubium,
quin mea omnia offerre debeam,
ac meipsum cum summo affectu,
& verbis huiuscemodi, vel simi-
libus.

SVSCIRE Domine vniuer-
sam meam libertatem. Acci-
pe memoriam, intellectum, atque
voluntatem omnem. Quicquid
habeo, vel possideo, mihi largi-
tus es: id tibi totum restituo, ac
tuæ prorsus voluntati trado gu-
bernandum. Amorem tui solum,
cum gratia tua, mihi dones, &
diues sum satis, nec aliud quic-
quam vltra posco.

SECUNDVM erit: Speculari Deum, in singulis existentem Creaturis suis: & Elementis quidem dantem, vt sint: Plantis vero, vt per vegetationem quoque viuant: Animalibus insuper, vt sentiant: Hominibus postremo, vt simul etiam intelligant. Inter quos accepi & ipse vniuersa hæc beneficia, esse, viuere, sentire, ac intelligere, meq; templū quod-dam suū efficere voluit, ad imaginem suā, & similitudinē creatum. Ex quorum omnium admiratione, reflexus in meipsum, agā vt in primo punc̄to, vel melius si quid occurrerit: id quod in punctis etiam sequentibus, erit factandum.

TERTIVM est. Cōsiderare tundem Deum, ac Dominum, propter me in Creaturis suis operantem, & laborantem quodammodo: *et* *at* *quatenus* dat *ipsis*,

ipsis, cōseruātque id quod sunt,
habent, possunt, atque agunt :
Quę omnia, vt supra, in mei con-
siderationem reflectenda erunt.

QU A R T V M: Prospicere
quo pacto munera, & bona
omnia cælitūs descendūt, vt sunt
Potētia, Iustitia, Bonitas, Scientia,
& alia quælibet humana perfe-
ctio, terminis quibusdam certis
circumscripta : quæ ab infinito
illo totius boni thesauro, sicut
lumē à Sole, & ex fonte aqua, de-
riuātur. Addēda superest reflexio
prædicta in mei circunspectionē.

CO L L O Q V I V M etiam in
fine fiet, terminandum cum
Pater noster.

Modi tres orandi.

PRIMVS orādi modus, de-
ducendus est, ex Mādatis:
ex Peccatis septē morta-
mo rta-

libas: ex tribus animæ Potentijs,
 & ex quinque Sensibus consideratis: vnde non tam habet orationis formam, quam Exercitij cuiusdam spiritualis, per quod & anima iuuatur, & oratio Deo redditur acceptior. Prius itaque quam hoc ore modo, iuxta illud, quod teriæ additioni æquipollit, sedebō, vel deambulabo paullisper (prout ad animæ quietem facere video) p̄sistans apud me, quo mihi accedendum sit, & quid faciendum. Hoc idem additionis genus ad omnem orandi modum præmitti debet.

R A T I O preparatoria, gratiæ contineat postulationē, ut mihi detur agnoscere, quicquid deliquerō aduersus decalogi præcepta, & que in posterum emēdare, intellectis illis exactius, & (ut pars est) ad Dei gloriā, & salutē meā, solitō cauti⁹ obseruatis.

Primo

PRIMÒ ergo, Mandatum quodlibet ordine discutiam, attendeas, quo pacto seruauerim illud, aut violauerim; deque succurrentibus in me noriam delictis, veniam precabor, recitando semel Pater noster. Porro in excutiendis singulis præceptis, satis fuerit insumi spatium temporis, quo ter posset oratio Dominica percurri. Notandum tamen, quòd circa præceptum, cuius prævaricatio rarius nobis accideret, minus immorandum esset, at eò amplius, quòd lapsus fuerit ex asuetudine frequentior, idque similiter circa mortalia peccata sit præstandum.

CO M P L E T O de præceptis singulis, discursu, post mei accusationem, & gratiæ implorationē, ut ea vigilantiū deinceps custodiam, colloquium dirigam ad Deum, iuxta rei occasionem.

SE C V N D O : similem orationis modum prosequemur circa Mortalia peccata , post Additionem , & Preparatoriam orationem , sicut fecimus in Præceptis . Nihil enim utrobique varium occurrit , nisi quod ad materiam attinet , cùm præcepta quidem seruanda sint , peccata vero deuitanda . Cætera eadem sunt , siéisque itidem colloquium .

SC I E N D U M est : peccatorū , vitiorūque notitiam iuuari per contrariorum actuum , & habituum considerationem . Quapropter per gratiam diuinam , & piam quamlibet exercitationem , laborādum est vnicuique , ut virtutes sibi paret , mortalibus peccatis septem oppositas .

TE R T I O : circa tres animæ Potentias , idem sequitur progressus , per additionem , orationem , & discussionem singula-
rum ,

rum, cum colloquio ad finem,
faciendus.

QUARTO circa quinque
Sensus corporis, nullâ re-
mutatâ, præter materiam. Vbi
subnotandum est, quod, si quis
optet in sensuum suorum usu,
Christum imitari, debet in ora-
tione præparatoria seipsum super
hoc Deo commendare, factæque
sensuum singulorum examinationi,
Dominicam orationem
subiucere: si verò similē affectet
beatae Virginis Mariæ imitatio-
nem, ei se commendet, tanquam
à Filio id impetraturæ, & Saluta-
tionem Angelicam, dum sensus
excudit, identidem recitet.

S E C V N D V S O R A N D I
*modus, ex vocum orationis
 singularum, per pensa
 significatione.*

A D D I T I O eadem, quæ
 superius, it prævia,

O R A T I O preparatoria per-
 sonæ congruet, ad quam di-
 rigitur.

SE C V N D V S orandi modus
 est: ut flexis genibus, vel se-
 dendo (pro habitudine corporis,
 & animi deuotione) oculis, vel
 clausis, vel defixis in partem vñā,
 neque huc, & illuc motis, preca-
 tionem Dominicam à principio
 recitemus, & in prima voce, quæ
 est, Pater, meditationis figamus
 pedem, quandiu circa eam, variæ

nobis

nobis significationes, similitudines, spirituales gustus, & aliæ cōmouções deuotæ incident: & ita deinceps per singula eiusdem, vel alterius orationis verba factitabimus.

R E G U L Æ T R E S C I R-
ca hæc seruande.

PRIMA: Ut in tali precatiōnis cuiuslibet ruminatiōne, horæ spatium insūmamus, quo expleto Ave Maria, Credo, Anima Christi, & Salve Regina, semel iuxta communem morem, vel mente solâ, vel ctiā voce percurrantur.

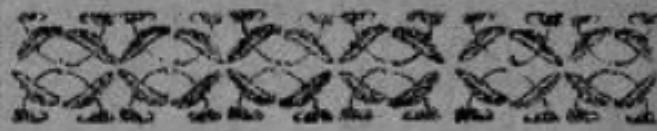
SECOND A est: Quod si orātibus hoc modo nobis, in una voce, vel duabus, meditatio affluat, & interna simul delictatio, postponenda erit transcurrendi cura, licet hora tota

tereat, quâ elapsâ , reliquum orationis cursim recitetur .

TERTIA : Ut quando ita contigerit, meditandæ voci vni, aut pauculis , horam impendi se , postridie recitato breuiter eo, quod excussū fuit, ad sequēti s verbi considerationē pergamus.

POSSIT excussam vero ad hūc modum Dominicam precati onem totam, succedet Salutatio Angelica : deinde alia, atque alia oratio, ut sine interruptione hæc orandi exercitatio procedat.

Ad hæc, oratione qualibet sic completâ , personam illam, ad quam pertinebat, paucis compellabimus , virtutem aliquam, aut gratiam petentes, quâ maximè indigere nos senserimus.

TERTIVS ORANDI
*modus, per quandum vocum, &
 temporum commensura-
 tionem.*

D D I T I O ab vtra-
 que superiore nihil
 differt,

ORATIO præparatoria, fiet
 sicut in secundo modo.

TE R T I V S hic orandi mo-
 dus in eo consistit, vt inter
 singulas respirandi vices, singula
 Dominicæ , alteriusue orationis
 verba transmittamus, expensa in-
 terim, vel significatione prolatæ
 vocis, vel personæ, ad quam ora-
 tio spectat, dignitate, vel meâ ip-
 sius vilitate, vel utriusque postre-
 mó differentiâ. Eodem procedé-
 dum modo in verbis reliquis.

Ad-

Addendæ quoque orationes su-
pra memoratæ, Aue, Credo, &c.

*REGVLÆ DVÆ HV'C
spectantes.*

PRIOR: Ut, finitâ iuxta hunc orâdi modum precatione Dominicâ, sumatur alijs diebus, vel horis, Angelica Salutatio, simili respirationum interuallo tractanda, cum alijs orationibus, visitato more recitandis.

POSTERIOR: Ut, qui hunc potandi modum exercere cupit diutiis, ad eum applicet precationes omnes supradictas, aut earum partes, & paria anhelituum, ac vocum interstitia obseruet.

VITÆ DOMI-
NI NOSTRI IESV
CHRISTI MYS-
TERIA.

NOTANDVM est pri-
nitus, omnia sequen-
tia, quæ in mysterio
paraphesi, ex ipsis Euangelijs de-
prompta esse, nō item cætera. Ad
hæc, in unoquoque mysterio,
semper aut fere, poni Puncta tria,
ut expeditior sit contemplatio,
quò est distinctior.

*DE ANNUNTIATA
B. Mariae Virginis Christi In-
carnatione, de qua. LUCÆ I.*

PRIMO: Quomodo Angelus
Gabriël, Beatam Virginem
salu-

salutans, diuini Verbi conceptio-
nem ei nuntiauit (Ingressus An-
gelus ad eam dixit ; Ave gratia
plena, &c. Ecce concipies in vte-
ro, & paries filium, &c.)

Secundò : Confirmat Angelus
id quod prædixerat , adducto ex-
emplo de Sancti Ioannis Bapti-
stæ conceptione admiranda (Et
ecce Elisabeth cognata tua, & ip-
sa concepit filium in senectute
sua, &c.)

Tertiò : Respōdit Angelo Vir-
go sancta (Ecce ancilla Domini,
fiat mihi secūdūm verbū tuum.)

D E M A R I A E L I S A-
beth cognatam suam visitante,
ut habetur. Luc. 1.

PRIMÒ : Quomodo inuisit
Maria Elisabeth, ac S. Ioan-
nes in utero existens , sensit Ma-

riæ Salutationem, & gestijt (ut audiuit Salutationem Mariæ Elisabeth, exultauit infans in vtero eius : & repleta est Spiritu sancto Elisabeth , & exclamauit voce magnâ: & dixit: Benedicta tu inter mulieres, & benedictus fructus ventris tui.)

Secundò : Beata Virgo in hoc canticum præ lætitia prorupit (Magnificat anima mea Dominum, &c.)

Tertiò (mansit autem Maria cum illa quasi mensibus tribus, & reuersa est in domum suam.)

D E C H R I S T I N A T I-
uitate. Lucæ. 2.

PRIMO : Beata Maria cum Joseph sponso suo è Nazareth proficiscitur Bethlehē (Ascendit autē & Joseph à Galilæa, &c. In Bethlehem, &c. vt

pro-

profiteretur, cum Maria despōsa-
ta sibi vxore prēgnante.)

Secundo : (& peperit filium
suum primogenitum, & pannis
eum inuoluit, & reclinavit cum
in præsepio.)

Tertio : Eo tempore (facta est
cum Angelo multitudo militiæ
cælestis, laudantium Deum, &
dicentium, Gloria in altissimis
Deo, &c.)

DE PASTORIBVS

Luc. 2.

PRIMÒ: Pastoribus reuelatur Christi nativitas per Angelum (Euangelizo vobis gaudium magnum, &c. Quia natus est vobis hodie Saluator, &c.)

Secundò: Pastores properant in Bethlehem (Et venerunt festinantes: & inuenierunt Mariam, & Ioseph, & Infantem positum in præsepio.)

Tertiò (& reuersi sunt Pastores
glorificates, & laudates deū, &c.)

DE CIRCUNCISIONE,
ibidem.

PRIMÒ : Circuncisus est
Puer.

Secundò (vocatum est no-
men eius IESVS, quod vocatum
est ab Angelo, priusquam in vte-
ro conciperetur.)

Tertiò : Redditus est matri suæ
Puer, quæ illi compaticbatur de
sanguinis visa effusione.

DE TRIBVS MAGIS
Regibus. Matth. 2.

PRIMÒ : tres Magi reges ad
Puerum I E S V M adorādum
venerūt, stellā duce, ita attestātes:
(Vidimus enim stellam eius in
Oriente, & venimus adorare eū.)

Se-

Secundò (procidentes adorauerunt eum, & apertis thesauris suis, obtulerūt ei munera, aurum, thus, & myrrham.)

Tertiò (responso accepto in somnis, ne redirent ad Herodem, per aliam viam reuersi sunt in regionem suam.)

DE PURIFICATIONE

B. Virginis, & Pueri IESV

Præsentatione.

Luc. 2.

PRIMÒ: Detulerunt puerum in templum, ut præsentarent eum Deo, tanquam primogenitum, offerentes pro eo cōsuetum munus (par turturum, aut duos pullos columbarum.)

Secundò: Simeon veniens eādem horā in templum (accepit eum in vlnas suas, & benedixit

Deum

Deum , & dixit : Nunc dimittis seruum tuum Domine , &c.

Tertiò : Anna (superueniens confitebatur Domino , & loquebatur de illo omnibus , qui expectabat redemtionem Istaël .)

D E F V G A I N

Ægyptum.

Matth. 2.

PRIMÒ : Volens Herodes Puerulum IESVM interficere , occidi fecit Innocentes , præmonito Ioseph per Angelum , vt in Ægyptum profugeret . (Surge , & accipe Puerum , & Matrem eius , & fuge in Ægyptum .)

Secundò : Iter corripuit Ioseph Ægyptum versus (qui consurgēs , nocte , &c. secessit in Ægyptum .)

Tertiò , (Et erat ibi , usque ad obitum Herodis .)

DE REDITV AB

Ægypto.

Mat. 2.

PRIMÒ: Admonetur Ioseph ab Angelo, ut in terrā Israël reuertatur. (Surge & accipe Puerum, & Matrem eius, & vade in terram Israël)

SECUNDÒ, (Qui consurgens, &c. venit in terram Israël.)

TERTIÒ: Eo quòd regnabat Archelaus filius Herodis in Iudea, recessit in Nazareth.

DE VITA DOMINI

ab anno etatis sue duodecimo

usque ad trigesimum.

Luc. 2.

PRIMÒ: Quomodo subditus erat, & obediens parentibus.

SE-

Secundò, (Proficiebat sapien-
tiâ, & ætate, & gratiâ, &c.)

Tertiò: Videtur fabrilem artē
exercuisse, cū dicat sanctus Mar-
cus cap. sextò: (Nonne hic est
faber?)

D E A S C E N S V I N
templum anno duodecimo.

Luc. 2.

PRIMÒ: Natus IESVS annos
duodecim, è Nazareth profe-
ctus est Hierosolymam.

Secundò: Remāsit illic nesciis
parentibus.

Tertiò: Post triduum inuenie-
runt eum in templo, sedentem
inter Doctores, & ipse illis cau-
sam moræ percontantibus, res-
pondit: (Nesciebatis quia in his
quæ Patris mei sunt, oportet me
esse?)

D E BAPTISMO
eius. Matth.3.

PRIMÒ: Matri valedicens, e
Nazareth ad Iordanis flumē
se contulit, ubi tunc Ioannes ba-
ptizabat.

SECUNDÒ: Baptizatus est à Io-
anne, excusante se primum de in-
dignitate, sed compulso his ver-
bis: (*Sine modo, sic enim decet*
nos implere omnem iustitiam.)

TERTIÒ : Descendit Spiritus
sanctus super eū , & vox de cœlo
sic attestans (*Hic est filius meus*
dilectus, in quo mihi cōplacui.)

D E T E N T A T I O N E
Christi. Luc.4. & Matth.4.

PRIMÒ: Post baptismum
secessit in desertū Christus,
&

& ibi per dies quadraginta, & totidem noctes ieiunauit.

Secundò: Terc ab inimico tentatus est (accedens tentator dixit ei, Si filius Dei es , dic ut lapides isti panes fiant. Mitte te deorsū. Hæc omnia tibi dabo , si cadens adoraueris me.)

Tertiò : (Angeli accesserunt, & ministrabant ei.)

DE APOSTOLORVM Vocatione.

PRIMO: Videntur sancti, Petrus , & Andreas , fuisse ter vocati . Primum ad solam quandam Christi notitiam, Ioan. primo. Deinde ad sequelam solū temporaneam , cū animo reuerterēdi ad punctionem, Luc. quinto. Ultimō , ad perpetuam sequelam. Matth. quarto, & Marc. primo.

Secun-

Secundò: Vocauit filios Zebedæi. Matth. 4. Et Philippū, Ioan. 1. Et Matthæum, Matth. 9.

Tertiò : Vocati sunt reliqui, licet de quorūdam vocatione, & de ordine vocationum , expressè mentio non fiat in Euangelio.

TRIA hic expendenda sunt.

TPrimum : quomodo erant Apostoli abiecta conditionis. Secundò ad quantam fuerint dignitatem , & quam suauiter vocati. Tertiò : Quibus gratiæ donis, supra omnes veteris testamēti Patres, nouique Sanctos, cuecti sint.

**D E P R I M O C H R I S T I
miraculo factō in nuptijs.**

Ioan. 2.

PRIMÒ : Inuitatus fuit Christus, cum Discipulis suis, ad nuptias.

Secun-

Secundò: Deficere vinum Ma-
ter commonuit. [Vinum non ha-
bent.] Et ministris dixit (Quod-
canque dixerit vobis facite.)

Tertio: Aquam in vinum Do-
minus conuertit (Et manifesta-
uit gloriam suam, & crediderunt
in eum discipuli eius.)

D E F V G A T I S E T E M-
plø negotiatoribus primà vice.

Ioan. 2.

P R I M O : Eiecit de templo
vendentes illic, & ementes,
facto ex funiculis flagello.

Secundò (numimulatiorum ef-
fudit æs, & mensas subuertit.)

Tertiò : Vendentibus colum-
bas māsuetè inquit : (auferte ista
hinc, & nolite facere domū Pa-
tris mei, domum negotiationis.)

DE

*DE SERMONE CHRI-
sti, habitu in monte.*

Matth. 5.

PRIMÒ: Ad dilectos suos discipulos, octo Christus beatitudinis genera exposuit. Beati pauperes spiritu: Mites: Qui lugent: Qui esuriunt, & sitiunt iustitiam: Misericordes: Mundo corde: Pacifici: Qui persecutionem patiuntur.

SECUNDÒ: Eos exhortatur, ut acceptis donis seu talentis, vtantur rectè. (Sic luceat lux vestra corā hominibus, vt videant opera vestra bona, & glorificant Patrem vestrum, qui in cœlis est.)

TERTIÒ: Ostendit non soluere se legem, sed implere, explicatis præceptis de vitando homicidio, furto, fornicatione, periurio. Et de diligendis quoque inimicis,

M (Ego)

(Ego autem dico vobis, diligite inimicos vestros : benefacite ijs, qui oderunt vos.)

D E S E D A T A M A R I S
tempestate. Matth. 8.

PRIMÒ : Dormiente Christo coorta est in mari vehementis tempestas.

Secundò : Excitarunt à somno eum territi Discipuli, quos de fidei leuitate arguit (Quid timidi estis modicæ fidei?)

Tertiò : Ventis, & mari præcepit, ut conquiescerent, & facta est statim tranquillitas : unde obstupentes homines dicebant (Qualis est hic, quia venti, & mare obediunt ei?)

D E A M B V L A T I O N E
super aquas. Matth. 14.

PRIMÒ : Cùm in monte adhuc esset Christus, Discipulis in

in nauiculam abire iussis, &c (dimissâ turbâ, ascendit in montem solus orare.)

Secundò: Cùm agitaretur noctu nauicula, cò ipse venit, ambulans super aquas: vnde perterrefacti Discipuli, phantasma esse iudicabant.

Tertiò: Postquā dixerat ad eos (Ego sum, nolite timere) sanctus Petrus accedendi petijt facultatē, & gradiēdo super aquas, ob subortū metū mergi cœpit, quē increpās Domin⁹ de modica fide, nauiculā intrauit, & cessauit ventus.

DE MISSIS AD PRÆdicandum Apostolis.

Matth. 10.

PRIMÒ: Discipulis Iesus conuocatis, dedit potestatem ejiciendi dæmonia ex

m inibus, & omne morborum genitus sanandi.

Secundò: Prudentiā eos docuit, & Patientiā. (Ecce ego mitto vos sicut oues in medio luporū. Esto te ergo prudentes, sicut serpētes, & simplices sicut columbæ.)

Tertiò : Profectionis exponit modum (gratis accepistis, gratis date. Nolite possidere aurū, neq; argētum . Ad hæc materiam prædicationis expressit (Euntes autem prædicare, dicētes: Quia appropinquauit regnū cœlorum.)

D E C O N V E R S I O N E

M agdalene. Luc. 7.

Primò: Christo accumbente mensæ, in Pharisæi domo, ingressa est mulier, quæ fuerat in ciuitate peccatrix (siue *bb* Maria Magdalena, soror Marthæ fuerit, siue alia) deferens alabistrinum vas, vnguento plenum.

Secundo

Secundò: Stās retrò cœpit pedes ei^rrigare lachrymis, & capillis suis abstergere, deosculari, & vngere

Tertiò: Criminatā eam à Pharisæo defendit Christus, & ad ipsum ait (Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum) Et ad ipsam deinceps (Fides tua te saluam fecit, vade in pace.

D E Q V I N Q V E M I L -
lium hominum refectione.

Matt 14.

PRIMÒ: Rogabant IESVM Discipuli, vt dimitteret astates turbas.

Secundò: Ipse afferri iussit, quos habebat panes, eosque præmitsâ benedictione frangens, Discipulis porrexit, turbis hominum discubere iussis, apponēdos.

Tertiò: Comederunt, & sattati sunt, & superauerunt copini duodecim.

D E T R A N S F I G V R A-
tione Christi. Matth. 17.

PRIMO: Assumptis IESVS
 charissimis trib⁹ discipulis.
 Petro, Ioanne, & Iacobo,
 (transfiguratus est ante eos, re-
 plēdūt facies eius, sicut Sol: ve-
 stimenta autem eius facta sunt
 alba, sicut nix.)

Secundō: Loquebatur cum
 Moysē, & Heliā.

Tertiō: Rogante Petro, ut fie-
 rent ibi tria tabernacula, insonuit
 vox de cælo (Hic est filius meus
 dilectus, &c. ipsum audite) Vnde
 consternati Discipuli, proni col-
 lapsi sunt, quos tangendo Chri-
 stus, dixit. (Surgite, & nolite ti-
 mere, &c. nemini dixeritis visio-
 nem, donec filius hominis à mor-
 tuis resurgat.)

DE

*DE LAZARI SVSCI-
tatione. Ioan. 12.*

PRIMÒ: Audito Christus nuntio de Lazari ægrotatione, per biduum subsistit, ut euidentius foret miraculum.

SECUNDÒ: Antequam, suscitet mortuum, utriusque sororis fidē exstimulat. (Ego sum resurrectio & vita: qui credit in me, etiam si mortuus fuerit, viuet.)

TERTIÒ: Collachrymatus, ac precat⁹ priūs, suscitauit illum: fuit autem, quo usus est, suscitandi modus, per mandatum: (Lazare veni foras.)

*DE COENA APVD
Bethaniam. Matth. 26.*

PRIMÒ: Cœnabat Christus in domo Simonis Leprofi, & pariter Lazarus.

M 4 Secun-

Secundò : Effudit Maria vnguentum super caput eius.

Tertiò : Obmurmurat Iudas (ut quid perditio hæc ?) Denuo verò excusat Christus Magdalénam (Quid molesti estis huic mulieri : opus enim bonum operata est in me.)

DE DIE PALMARIAM. Matth. 21.

PRIMO : Præcepit Dominus adduci Afinam , & pulchrum (Soluite , & adducite mihi , & si quis vobis aliquid dixerit , dicite , quia Dominus his opus habet , & confessim dimittet eos .)

Secundò : Afinam conscendit , Apostolorū vestibus instratam .

Tertiò : Excepturas eum populus , cùm veniret obuiam , vestimentis suis , & ramis arborum sternebat viam , & canebat . (Osá-

na ,

na, filio D^auid : Benedictus qui
venit in nomine Domini, Osan-
na in altissimis.)

DE PRÆDICATI^EN^E
in templo. Luc. 19.

Primò : Docebat quotidie
in templo.

Secundò : Finita Prædi-
catione in Bethaniam redibat,
nemine apud Hierosolymam ip-
sum excipiente.

DE COENA VLTIMA.

Matth. 26. & Ioan. 13.

Primò : Comedit cū Disci-
pulis Paschalem agnum,
eosque de imminente sua
morte præmonuit: (Amen dico
vobis, quia vnu^s vestrū me tra-
diturus es.)

Secun-

Secundò : Lauit eorum , Iuda quoque ipsius, pedes, incipiens à Petro , qui ad Majestatem Christi, & indignitatem suam respi ciens, sese opponebat. (Domine tu mihi lauas pedes?) Ignarus scilicet præberi à Domino exemplū humilitatis, ita postea declarante. (Exemplum enim dedi vobis, ut, quemadmodum ego feci , ita & vos faciatis.)

Tertiò : Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum instituit , in signum summæ dilectionis , his verbis vtens. (Accipite, & comedite, &c.) Expletâ autem cœnâ, Iudas ad vendendū illum egref sus est.

**D E M Y S T E R I I S P O S T
Cœnam, & in horto gesl. Math. 26.
& Marc. 14.**

Primò : Peractâ cœnâ , & hymno dicto , profectus es

Christus

Christus ad Oliueti monte cum
Discipulis suis undecim, metu
plenis, & octo remanere iussit
Gethsemani (Sedete hic, donec
vadam illuc, & orem.)

Secundò : Ductis secum tribus, Petro, Iacobo, & Ioanne, oravit ter dicens, (Pater mi, si possibile est, transeat à me calix iste, veruntamen non sicut ego volo, sed sicut tu.) Et in agonia existens prolixius orabat.

Tertiò : Cùm eò timoris redigi se paclus fuisset, vt diceret (Tristis est anima mea usque ad mortem) etiam sanguinem sudauit copiosum, teste Luca. (Factus est sudor eius, sicut guttae sanguinis decurrentis in terram.) Vnde coniicere licet, vestimenta eius, iam tum fuisse madefacta cruento.

D E C O M P R E H E N S I O-
ne Christi, & traductione ad
Annæ domum. Matt. 26.

Luc. 22. & Mar. 14.

Ioan. 18.

PRIMÒ : Permisit se Dominus osculo à Iuda tradi, & quasi latronem comprehendendi (Tanquam ad latronem existis , cum gladijs , ac fustibus comprehendere me ? Quotidie apud vos sedebam docēs in templo , & non me tenuistis) Ipsoq; interrogante (Quem quæritis ?) Corruerunt in terrā inimici omnes.

Secundò : Seruum Pontificis percutienti Petro ait (Mitte gladium tuum in vaginam) & sanauit seruum.

Tertiò , Captus, & à Discipulis relictus, ad Annæ domum pertrahitur , ubi à Petro paulò post

se-

secuto, semel negatus est : Et aliam accepit à ministro quodam obijciente [Sic respondes Pontifici?]

D E G E S T I S P O S T E A
in domo Caiphæ. Matth. 26.

PRIMO : Abducitur ligatus Christus ab Anna in domū Caiphæ , vbi Petrus rursum eum bis negauit, atq; respiciente ipsum Domino (Egressus foras fleuit amare.)

Secundò : Permansit ligatus tota illâ nocte.

Tertiò: Circunstantes eū satellites illudebant, vexabant, & velatâ facie colaphis cædebant, interrogantes (Prophetiza nobis Christe, quis est qui te percussit?) ac modis alijs blasphemabant.

DE

*DE CHRISTI A P V D
Pilatum accusatione. Matth. 26.
Luc. 23. Marc. 15. &
Ioan. 18.*

PRIMO: Traducitur deinceps ad Pilatum Christus, & corā eo à Iudeis calumniosè accusatur (Hunc inuenimus subuententem gentera nostram, & prohibentem tributari Cæsari.)

Secundò: Eo semel, atque iterum examinato, retulit Pilatus. (Ego nullam inuincio in eo causam.)

Terriò: Barabbę latronis, quām Christi Iesu liberationem, malle se Iudei proclamarunt (Non hunc, sed Barabbam.)

DE

DE TRANSMISSO

*Christo ad Herodem.**Ibidem. Luc. 23.*

PRIMÒ: Transmisit Pilatus Christū ad Herodem, æstimans quod esset Galilæus.

SECUNDÒ: Herodi poscenti curiosa, nihil penitus respondit, licet à Iudeis valde accusaretur.

TERTIÒ: Ab Herode, cum suo exercitu spretus fuit, atque veste albâ indutus.

DE REVERSIONE AB

*Herode ad Pilatum. Matth. 17.**Luc. 23. Marc. 15. & Ioan. 19.*

PRIMÒ: Christū remisit ad Pilatū Herodes, & ambo eā ipsā die, cùm prius inimici essent, sibi inuicē recōciliati sunt.

Secun-

Secundò: Iesum flagellis cædi-
iussit Pilatus: milites eundem spi-
nis coronarunt, atque purpurā
induerunt: deinde irridētes dice-
bant (Aue Rex Iudæorum) Et
colaphos simul impingebant.

Tertiò : (Exiuit ergo I E S V s-
portans coronā spineam, & pur-
pureum vestimentum) & Pilatus
[dicit illis Ecce homo] Pontifi-
ces verò conclamabant [Crucifi-
ge, Crucifige eum.]

D E CONDEMNATIONE
& Crucifixione IESV Christi.

Ioan. 19.

PRIMÒ: Sedēs pro tribunali
Pilatus Christum iudicauit,
& tradidit crucifigendam,
posteaquā negantes cū Iudæi suū
Regem esse, dixerunt (Non ha-
bemus Regem nisi Cæsarem.)

Secun-

Secundò: Baiulauit Christus
cruce suam, donec ob viriū defe-
ctū, Simon quidā Cyreneus illā,
post eum, ferre compulsus est.

Tertiò: Inter duos latrones
crucifixus fuit ascripto titulo (I E-
svs Nazarenus Rex Iudæorum.)

D E M Y S T E R I I S I N

Cruce factis. Matt. 27.

Luc 23. Ioan. 19.

PRIMÒ: Blasphemias per-
tulit in cruce (Vah qui de-
struis templum Dei, &c.
Descende de cruce.) Et diuisa sūt
vestimenta eius.

Secundo: Effatus est Domin⁹
in Cruce verba septem. Orans vi-
delicet pro crucifigentibus: La-
troni parcēs: Matrē & Ioannē, si-
bi mutuo cōmendās: Exclamans.
(Sitio) Quando acetō cū pota-
uerūt, & deinde se à Patre dicens

N dñe-

derelictū, postea (Cōsummatum est) Ac postremō (Pater in manus tuas commēdo spiritum meum.

Tertio: Sol obscuratus est ipso expirante: & petræ scissæ sunt: aperta quoque monumenta: & velum templi , à summo ad infimam usque partem : scissum , & latus lanceā cōfōssum, aquam, & sanguinem effudit.

DE MYSTERIO SEPVL-
turæ, Ibidem.

PRIMO: De Cruce sublatus est mortuus Dominus per Ioseph, atque Nicodemum, in conspectu ipso Matri afflictissimæ.

Secundo: Delatum est ad sepulcrum corpus vñctum , & inclusum.

Tertio: Adhibiti sunt inibi castodes.

*DE CHRISTI RESVR-
rectione, & Apparitione
prima.*

PRIMVM : Apparuit Dominus Matri suæ , postquam resurrexit, cùm dicat Scriptura, quod apparuit multis. Licet enim nominatim illam non exprimat ; id nobis tamen relinquit pro certo , tanquam intellectum habentibus : ne alioqui iure audiamus illud : Adhuc & vos sine intellectu estis?

*DE SECUND A AP-
paritione. Marc. 16.*

PRIMO: Summo manè ad monumētum profectæ sunt Maria Magdalene , Iacobi, & Salome inter se dicentes (Quis reuoluet nobis lapidem ab ostio monumenti?)

Secundò : Viderunt lapidem teuolutum, & Angeli dictum audierunt (Iesum quæritis Nazarenum Crucifixum. Surrexit, non est hic.)

Tertio: Apparuit Mariæ Magdalena, quæ, alijs digressis, iuxta sepulcrum restiterat.

*D E A P P A R I T I O N E
tertia. Matth. vltimo.*

PRIMÒ: Redibāt à monumēto mulieres, cū timore simul, & gaudio ingenti, vt narrarent Discipulis, quicquid de Domini Resurrectione intellexerant.

Secundò: Apparens eis in via Christus, ait (Auete) Et illæ accedentes, ac prostratæ ad pedes eius, ipsum adorarunt.

Tertiò: Affatus est illas Dominus (Nolite timere. Ite nuntiate fratribus meis, vt cant in Galilæam, ibi me videbunt.)

*DE APPARITIONE**quarta. Luc. vltimo.*

PRIMÒ : Audità Petrus ex mulieribus Christi Resurrectione , cucurrit ad monumenum.

Secundò : Ingressus sola vidit linteamina , quibus fuerat inuolutum corpus.

Tertiò : Cogitanti super his Petro , Christus se ostendit , vnde dicebant Apostoli (Surrexit Dominus , verè & apparuit Simoni .)

*DE APPARITIONE**quinta. Ibidem.*

PRIMÒ : Ducbus Discipulis , deinceps apparuit , cùm itēt in Emaüs , & de ipso colloquerentur.

Secundò : Redarguit eorū incredulitatem , & mysteria Passio-

nis, atque Resurrectionis ipsius exposuit. (O stulti, & tardi cordę ad credendum in omnibus, quæ locuti sunt Prophetæ. Nonne hæc oportuit pati Christum, & ita intrare in gloriam suam?)

Tertio: Rogatus, cum eis māsit, fractoque ipsis pane disperauit: qui subito in Hierusalem reuersi, nunciauerunt Apostolis, quomodo vidissent eum, & in fractione panis agnouissent.

D E A P P A R I T I O N E
sexta. Ioan. 20.

PRIMÒ: Discipuli omnes præter Thomam, domi congregati erant propter Iudæorum metum.

Secundò : Ingressus ianuis clausis Christus (stetit in medio, & dixit eis, Pax vobis.)

Ter-

Tertiò: Spiritum sanctum eis dedit, & ait (Accipite Spiritum sanctum, quorū remiseritis peccata, remittuntur eis, &c.)

DE APPARITIONE
septima. Ibidem.

PRIMÒ: S. Thomas, cùm apparitioni prædictæ non interfuisset protestat⁹ erat: (Nisi videro, &c. non credam.)

Secundò: Post dies octo, iterū clausis ianuis obtulit se vidēdum Christus, & Thomæ dixit (infer digitum tuum hūc, & vide, &c. Et noli esse incredulus, sed fidelis.)

Tertiò: Exclamauit Thomas (Dominus meus, & Deus meus.) Cui subintulit Christus (Beati qui non viderunt, & crediderunt.)

DE APPARITIONE
octaua. Ioan. ultimo.

PRIMÒ : Palam se denuò fecit Christus píscatibus septem Discipulis, qui, cùm totâ nocte nihil cepissent, iactu, ad mandatum eius, rete (iam non valebat illud trahere præ multitudine píscium)

Secundò : Per id miraculum, agnoscens eum Ioannes , ait Petro (Dominus est) qui confessim desiliens in mare , ad Christū accessit.

Tertiò : Dedit , vt comederet panem, & píscem. Postea Petro an se diligeret , ter interrogato, suum ouile commendauit (Pasce oues meas.)

D E A P P A R I T I O N E
nona. Marc. vltimo.

PRIMO: Ex Domini man-
dato abeunt Discipuli ad
montem Thabor.

Secundo: Ijs apparens ille in-
quit: (Data est mihi omnis po-
testas in cœlo, & in terra.)

Tertio: Mittens eos ad prædi-
candum per vniuersum orbem sic
mandauit: (Euntes ergo docete
omnes gentes, Baptizantes eos
n nomine Patris, & Filij, & Spi-
ritus Sancti.)

D E A P P A R I T I O N E
decima. I. Cor. 15.

DEINDE visus est plusquam
quingentis fratribus simul.

De

DE APPARITIONE
undecima. Ibidem.

AP PARVIT deinde Iaco-
bo.

DE APPARITIONE
duodecima.

AP PARVISSE Christum
etiam Iosepho ab Arima-
thia, legitur in hagiographis qui-
busdam, & verisimile est, atque
meditatu pium.

DE APPARITIONE
decimatertia. 1. Corinth. 15.

AP PARVIT & beato Pau-
lo post Ascensionem. (No-
uissime autem omnium tanquam
abortiuo visus est & mihi) inquit
ipse. Apparuit etiam Patribus in
limbo, quoad animam, & post-
quam inde educti sunt.

De-

Denique, resumpto corpore,
apparebat passim Discipulis, &
cum eis crebro versabatur.

D E A S C E N S I O N E
Christi. Act. I.

PRIMO: Postquam iam per dies quadraginta multoties se Christus Discipulis suis viuum exhibuisset, (in multis argumētis &c. loquens eis de regno Dei.) Misit eos Hierosolymam, ut promissum sibi Spiritum sanctum, illic expectarent.

Secundò: Eduxit eos ad Oliveti montem. (Et videntibus illis eleuatus est, & nubes suscepit eum ab oculis eorum)

Tertiò: Iisdem in cœlum sufficientib⁹ dictū est per duos illos viros in vestibus albis assistentes, quos Angelos fuisse credimus: (Viri Galilæi, quid statis aspicien-

tes

tes in cælum? Hic IESVS, qui assumptus est à vobis in cælum, sic veniet, quemadmodum vidistis eum euntem in cælum.)

REGVLÆ ALIQVOT,
ad Motus animæ, quos diuersi ex-
citant spiritus, discernendos, ut
boni solum admittantur,
& pellantur mali.

 D V E R T E N D V M est:
Quòd potissimum con-
ueniunt Exercitijs prime
hebdomadæ.

P R I M A regula est: Quòd illis, qui facilè peccant lethali-
ter, & peccatum peccato addūt, ferè solet inimicus noster illece-
bras carnis, & scru-
tationes obijcere, ut eos teneat pecca-
tis.

plenos, ac semper cumulum adaugeat. Spiritus verò bonus, è contrario, conscientiam illorum pungit assidue, & per synderesis rationisque officium, à peccando deterret.

SECUND A: Quòd alijs hominibus, qui se à vitijs, & peccatis purgantur curant sollicitè, & in obsequijs diuini studio magis, ac magis in dies promouent, immittit spiritus malignus molestias, scrupulos, tristitias, rationes falsas, & alias id genus perturbationes, quibus profectū illum impeditat. Spiritui autem bono, ex opposito, proprium, consuetumque est, recte agenribus animum, ac vires addere, consolari, deuotionis lachrymas ciere, illustrare mentem, & tranquillitatem dare, sublatis obstaculis omnib', ut expeditius, alacriusq; per opera bona semper ultra tendat.

Ter-

TERTIA: Quòd spiritualis propriè Cōsolatio, tunc esse noscitur, quando per internam quandam motionem exardescit anima in amorem Creatoris sui; nec iam creaturam ullam, nisi propter ipsum potest diligere. Quando etiam lachrymæ funduntur, amorem illum prouocantes, siue ex dolore de peccatis profluant, siue ex meditatione Passionis Christi, siue alia ex causa quilibet, in Dei cultum, & honorem rectè ordinata. Postremò, Consolatio quoque dici potest, Fidei, Spei, & Charitatis quodlibet augmentum. Item lætitia omnis, quæ animam ad cœlestium rerum meditationem, ad studium salutis, ad quietem, & pacem cum Domino habēdam, solet incitare.

QVARTA: Quòd spiritualis è contra desolatio vocari

de-

debet, quævis animæ obtenebra-
rio, cōturbatio, instigatio ad res
infidas, seu terrenas: omnis deni-
que inquietudo, & agitatio, siue
tentatio trahens in diffidentiam
de salute, & Spem, Charitatēmq;
expellens. Vnde se anima trista-
ti, tēpescete, ac torpere sentit, &
de ipsius Dei Creatoris sui cle-
mentia, propè desperare. Sicut
enim cōsolationi opponitur de-
solatio; ita etiam, quæ ab utraquac
oriuntur cogitationes, sunt inter
se prorsus oppositæ.

QUINTA: Quòd tempo-
re desolationis nihil deli-
berandum, aut innouandum est
circa propositum animi, aut vitæ
statum, sed in eis perseverandum
quæ fuerant priùs cōstituta, putā
præcedente die, vel horâ conso-
lationis : *“Quemadmodum*
enim, dum fruitur quis conso-
latione illâ, quam diximus, non

pro-

proprio suo, sed boni spiritus instinctu regitur: ita, obuersante sibi desolatione, agitur à malo spiritu, cuius instigatione nihil unquam rectè conficitur.

SEXTA: Quod tametsi desolatione affectus homo priora sua consilia minimè debet immutare; expediet tamen prouideti, & augeri ea, quæ contra desolationis impulsu[m] tendunt: qualia sunt, insistere orationi, & meditationi, cum discussione sui: ac pœnitentia[rum] aliquid assumere.

SEPTIMA: Quod quamdiu premimur desolatione, cogitandum est, nos interim relinquā Domino nobisipsis, probatio[nis] causā, ut per naturales quoq[ue] vires, insultibus inimici nostri obsistamus. Id quod possumus haud dubiè, d[omi]n[u]m assistente nobis iugiter præsidio diuino: licet tūc nequaquam sentiatur, eo quod feruo-

feruorem pristinū charitatis Dominus subtraxerit, relictā nihilo minus gratiā, quæ ad bene operandum, & ad consequendam salutem, satis esse queat.

OCTAVIA: Quod hominē tentatione pulsatum, mirè iuuat patientiæ seruādæ stadium: ut quæ vexationi huiusmodi propriè opponitur, & è diametro resistit. Accrescenda etiam spes est, & cogitatio, ad futuræ breui consolationis: si præsertim per sanctos conatus, in Sexta regula signatos, desolationis impetus frangatur.

NONA: Quod causæ desolationis tres sunt præcipuae. Prima, Quia propter nostram in spiritualibus studijs, seu exercitijs tepiditatem, atque acediam, consolatione diuinâ meritò priuamur.

Secunda: Ut probemur quinam

O fu

sumus, & quomodo in Dei seruitium, & honorem, absque praesente quodam consolationum, donorumque spiritualium stipendio nos net impendimus.

Tertia: Ut certi planè simus nostrarum virium noa esse, vel acquirere, vel retinere fervorem devotionis, vehementiam amoris, abundantiam lachrymarum, aut aliam quamlibet internā cōsolutionem: sed omnia hæc gratuita esse Dei dona, quæ si vendicem⁹ nobis, ut propria, superbiæ, & vanæ gloriæ crimen, non sine salutis graui periculo, incursum sumus.

D E C I M A: Quod fruenti homini consolatione, proficiendum est, quo se pacto gerere poterit, desolatione deinceps occurrente: ut iam inde acrimoniā, & robur animi maturè cōparet, ad imperium eius reprimendum.

dum.

VNDECIMA: Ut ille idem, affluente consolatione seipsum deprimat, ac vilifaciat quantum potest, reputando secum: quam imbellis, quamque ignarus esse apparebit, desolatione impugnante: nisi per gratiarum, & consolacionis diuinæ opem, citò subleuetur. Contra verò ille, quem desolatio molestat, estimare debet cum Dei gratia, se posse plurimum, facilèque aduersarios suos omnes devicturum esse dummodò in Dei virtute collocet spem suam, & animum suum corroboret.

DODECIMA: Quod hostis noster, naturam, & morem muliebrem refert, quoad imbecillitatē virium, & animi perniciaciam. Nam sicut fœmina cum viro rixans, si hunc confixerit, erecto, & constanti vultu sibi obfistere, abijcit illico animum, ac

terga vertit: si vero timidum, fugacemque esse animaduerterit, in extremam surgit audaciam, & illum ferociter inuadit. Itidem consuevit Daemon animo, & robustore planè destitui, quoties spiritualem athletam, corde imperterritum, ac fronte arduâ temptationibus videt reluctari: Sin autem trepidet, ad primos impetus sustinendos, & quasi animu despondeat, nulla est bestia super terram, inimico illo tunc effeasier, actior, & pertinacior in hominem, ut cum pernicie nostra, malignæ obstinataeque mentis suæ desiderium adimpleat.

DE CIMA TERTIA: Quod idem inimicus noster morem insequitur nequissimi cuiuspiam amatoris, qui puellam honestorum parentum filiam, vel uxorem viri alicuius probi volens seducere, summopere procurat,

ut verba, & consilia sua occulta
sint, nihilq; reformidat magis, ac
ægrè fert, quām si puella patri
suo, vel vxor marito, illa patefa-
ciat, cūm sciat hoc pacto de vo-
tis, & conatibus suis actum esse.
Ad eūdem modum obnixè sata-
git Diabolus, ut anima, quam cir-
cumuenire cupit, ac perdere, frau-
dulētas suas suggestiones teneat
secretas. Indignatur verò maxi-
mè, & grauissimè cruciatur, si cui,
vel Confessionem audienti, vel
spirituali homini molimina sua
detegantur, à quibus ita excidere
se funditus intelligit.

DECIMA QVARTA : Quòd
solet etiam aduersarius imi-
tari aliquem belli ducem, qui ob-
sessam arcē expugnare, atque de-
prædari cupiens, exploratā priùs
naturā, & munitione loci, debi-
liorem partē aggreditur. Sic ni-
mirum & ille circuit animam, &

callidè inquirit, quarumnam vir-
tutum præsidijs, Moralium scili-
cet, aut Theologicarum, ipsa, vel
munita, vel destituta sit: eaq; po-
tissimum parte machinis omni-
bus admotis irruit, ac subuertere
nos sperat, quam in nobis minus
cæteris firmatam, custoditamque
esse præuiderit.

R E G U L Æ A L I Æ V T I -
*les ad pleniorum spirituum discre-
tionem, et Secundæ heb-
domadæ potissimum
conuenientes.*

Primæ est: Quod proprium est Dei, & Angeli cuiusq; boni, veram infundere spiritualē lætitiam, animæ, quam mosent, sublatâ tristitia,

tiâ, & perturbatione omni, quam ingessit Dæmon, cùm hic è contrario, Sophisticis argumétiis quibusdam, veri speciem præ se fermentibus, lætitiam illam in anima repertam, oppugnare soleat.

SECUNDA: Solius est Dei, cōsolari animam, nullâ præcedente consolationis causâ, cùm si hoc proprium Creatoris, suam ingredi creaturâ, & illam in amorem sui totam cōuertere, trahere, & mutare. Causam vero præcedere nullam tunc dicimus, quando nec sensibus, nec intellectui, neque voluntati nostræ quicquam obiectum est, quod eiusmodi cōsolationem causare ex se possit.

TERTIA: Quoties præcessit consolationis causa, auctor eius potest existere tam malus Angelus, quam bonus, sed ad fines tendunt contraries, bonus quidem, ut anima in boni cogni-

tione, & operatione magis proficiat, malus autem, ut male agat illa, & pereat.

QUARTA: Id moris est Spiritui maligno, ut in lucis Angelum transfigurans fese, cognitis pijs animæ votis, primùm obsecundet, mox inde ad perserfa sua desideria illā alliciat. Simulat etenim ab initio, bonas sanctasque hominis cogitationes sequi, & fouere: at deinde in occultas fallaciarū suarum pedicas paulatim tractum illaqueat.

QUINTA: Sedulò & accuratè executiendè sunt cogitationes nostræ, circa principium, medium & finem suum: Quæ tria si rectè se habeant, Angeli boni argumentum est, cogitationes illas suggestentis: sin autem per discursum mentis, aliquid offertur, vel sequitur, quod ex se malū sit, vel auocet à bono,

vel

vel ad minus bonū impellat, quā anima, prius querendo sequi decreuisset, vel animam ipsam de-
citatiget, angat, ac perturbet, sublatā quæ prius aderat, quiete, pace,
& tranquillitate, euidentis tunc erit
indictum, auctorem esse cogita-
tionis eiusmodi, spiritum mali-
gnum, ut pote utilitati, & saluti
nostræ semper aduersantem.

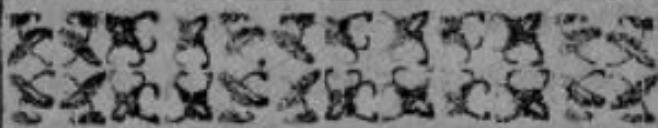
Sexta: Quoties contingit
in aliqua suggestione depre-
hendi hostem ex cauda sua ser-
pentina, id est fine malo, quem
semper nobis insinuare studet,
tunc plarimum iuuat, reuoluere
discursum totum, & notare, quid
ab initio prætexuerit bonæ co-
gitationis, & quomodo præce-
dentem spiritualis gustus suaui-
tatem, animi serenitatem, sensim
amouere, ac venenum suum
infundere tentarit, ut per huius-
modi experimentū cognitæ illius
fraudes,

fraudes, facilius deinceps caueantur.

SEPTIMA: Eorum, qui promouent in bono salutis, animis se insinuat uterque spiritus diverso modo: bonus quidem leniter, placide, ac suauiter, sicut aquæ stilla in spongiam illabens: malus vero dulciter, implacide, & violenter, cum strepitu quodam, sicut imber decidens in petram, illis autem, qui in dies tendunt in deterius, oppositum prouersus usum venit. Cuius sane diversitatis ratio est, quatenus Angelo vitilibet, similis est, vel dissimilis animæ ipsius dispositio. Si enim contraria sibi eam alteruter spiritus induenerit, cum strepitu, & pulsu, qui facilè aduerti queat, ei se cœnurgit. Si conformem vero, tanquam in propriam, & apertâ domum subit cum quiete.

C T A V A : Quoties sine
prævia vlla causa consola-
tio nobis adest, quamuis ei, tan-
quam diuinitùs immissæ, vt su-
pra dictum est, nihil fallaciæ sub-
esse possit, debemus tamen attē-
tè, ac sollicitè distinguere præ-
sens consolationis tempus à pro-
ximo sequente, in quo anima fer-
uet adhuc, & fauoris diuini nu-
per accepti sentit reliquias. Nam
posteriore hoc tempore, frequē-
ter accidit, vt vel ex habitu, dis-
cursu, & iudicio proprio, vel ex
boni, aut mali spiritus instinctu,
aliqua sentiamus, vel delibera-
mus, quæ cum ab ipso Deo, ci-
tra medium nō emanent, so-
letti indigent discussio-
ne, priusquā recipiant
assensum, vel in
opus veniant.

* * *

R E G U L Æ N O N N V L -
*la, in distribuendis Eleemosynis
 seruandæ.*

R I M A : Si quid ero-
 gare libeat in homi-
 nes genere, vel amici-
 tiâ coniunctos, erga
 quos sentitur proclivior affectus,
 attendendæ erunt Regulæ qua-
 tuor, quas ex parte circa Electio-
 nes ~~com~~memorauimus. Earum
 itaque prima hæc est, Ut affectus
 erga tales meus, rectâ proueniat
 ex amore Dei: quem certè amo-
 rem debo sentire in me, vt radi-
 cem esse, & causam cuiuscunque
 meæ affectionis, erga cognatos,
 & amicos omnes, ac operam da-
 re, vt in hoc præsenti negotio,
 præcipua ea ratio elucescat.

Secunda

SECUNDA: Ut ee considerem,
Si quis alter, cui patrem mecum
statum, seu perfectionis gradum
optem, me consulat super nego-
tio istiusmodi, quam ego illi ero-
gationis facienda, dictaturus sim-
rationem. Hac igitur & me vti
par est.

TERTIA: Ut cogitem, si
mibi, vitæ nunc exitus in-
staret, quid in hac re egisse vellé
potissimum. Ita ergo agendum in
præsentia decernam.

QUARTA: Ut prospiciam
similiter; quid mallem in
die iudicij à me fuisse super his
transactum: Id quod & nunc citra
dubium præeligam.

QVINTA: Ut quoties ad
personas, mihi humano
aliquo vinculo coniunctas, affe-
ctum meum sentio magis incli-
nare, Regulas quatuor prædictas
sedulo expendā, & iuxta eas exa-

minem affectū; nihil de Eleemo-
syna, seu distributione facienda
cogitans, donec ab animo, si quid
non rectum inest, remouero.

SEXTA: Quamuis facultates
diuino cultui, & usui Ecclesia-
stico dicatae, citra culpam assumi
possint distribuendae ab eo, qui
ad hoc ministerium sit vocatus;
cum tamen plurimis, in determina-
nanda proprijs suis sumptibus iu-
sta portione, soleat, de excessu
scrupulus incidere, operæ pretium
est iuxta regulas superiores, vitæ
suæ statum rectè disponere.

SEPTIMA: Propter rationes
dictas, & alias plerasq;, in ad-
ministrandis ijs, quæ ad propriam
personam, cōditionem, domum,
aut familiam pertinent: optimum
ac securissimum est vnicuique,
distributionis curam subeunti, vt
suæ subtrahat commoditati quā-
tum potest, ac seipsum proximè

contor-

conformet ad exemplar Domini nostri I E S U - C H R I S T I, summi Pontificis: quandoquidem intentio etiam Carthaginensi Concilio: in quo interfuit S. Augustinus, decretum fuit, supellestilem Episcopi, vilem, ac pauperem debere esse. Hoc idem in quolibet statu, seu vitæ genere prouideri conuenit, habitâ interim ratione personarum, & statuum ipsorum, sicut in matrimonio exemplum præbent S. Joachimus, & S. Anna, qui diuisis per annos singulos facultatibus suis in tres partes, pauperibus unam erogabant; alteram dicabant in templi, & diuini cultus ministerium; & tertiam postremò necessitati suæ reseruabant.

* * *

QVÆ-

QVÆDAM NOTATV
*digna, de Scrupulis, quos animæ,
 Daemon injicit, di-
 gnoscendis.*

RIMVM: Vulgo scrupulum appellant, quādo ex proprio liberi arbitrij motu, & iudicio, aliquid concludimus peccatū esse, cùm peccatum non sit; veluti si quis animaduertēs se crucem, ex paleis humi figuratam, in transitu calcasse, criminis sibi vertat. Hoc autem non scrupulus propriè, sed indicium potius erroneū vocari debet.

SECUNDVM: Scrupulus propriè dicendus est, quoties post calcatam crucem eiusmodi, vel post cogitationem, loquaciam, aut operatio-

rationem aliquam, oboritur nobis extrinsecus, peccati admissi suspicio. Et quāuis altera ex parte veniat in mentem, nos minimè peccasse; ambiguitatem tamen quandam, atque animi perturbationem sentimus, à Dæmone videlicet obtrusam.

TE R T I V M: Prior scrupuli species, impropriè sic dicti, proflus abhorrenda est, ut erroris plena. Posterior verò per tempus aliquod (dum præsertim recens est vitæ melioris institutio) animam rebus spiritualibus vacantē, nō parum iuuat, cùm eam mirum in modum purget, atq; ab omni peccati specimine abducat, iuxta illud Divi Gregorij: Bonarum mentium est, ibi culpā agnoscente, vbi culpa non est.

QU A R T V M: Callidè obseruare solet inimicus, qualis nam sit animæ cuiusvis conscientia,

tia, crassiorne, an delicatior. Et si quam inuenit delicatam multò quoque delicatiorem efficere nititur, & in extremum quendam redigere anxietatis gradum; ut sic miserè turbatam à profectu spirituali tandem deiciat. Putà si animam noverit, quæ peccato nulli consentiat, mortali, sive veniali, immò ne vmbram quidem (vt sic dicamus) voluntarij peccati sustinere queat, tunc, quoniam nō potest veram peccati rationem illi obijcere, eò satagit adducere, vt peccatum sibi esse credat, quod reuerà non est, cuiusmodi est, de verbo aliquo, vel cogitatiuncula repentina. Crassam è diuerso animam, seu conscientiam, reddere crassiorē studet, vt, quæ negligebat priùs venialia peccata, mortalia quoque nunc parùm curet, ac in dies minùs respiciat.

QVIN-

VINTVM: Ut anima progressi valeat in via spirituali, ad illius partis oppositum tendat necesse est, in quam inimicus tentat pertrahere: ut si laxiorem iste conscientiam facere admittatur, faciat illa strictiorem: aut relaxet contra, si dæmon nimirum velit restringere. Sic enim continget, vitatis extremæ utriusque partis periculis, animam ipsam in medio quodam quieto, & seculo statu, iugiter manere.

SEXTA: Quotiescunque homini, dicere, aut agere aliquid volenti, quod ab Ecclesiæ vsu, vel Maiorum nostrorum sensu, non dissonat, quodque tendit in Dei gloriam, obuiat extrinsecus suggestio dissuadens, ne dicat, aut agat illud propositum, adductâ vel vanæ gloriæ, vel mali alterius cuiusvis fucatâ quadam ratione:

Tunc ad Deum eleuanda mens est: sique appareat, ad eius gloriā spectare dictū, aut factū eiusmodi, vel certè contrarium non esse, tendendū rectā erit aduersus tale cogitationē, atque obstrepēti nobis inimico respōdendū, cum diuino Bernardo: Nec propter te cœpi, nec propter te finiam.

R E G V L A E A L I Q V O T
seruandæ, ut cum orthodoxa
Ecclesia verè sentiamus.

PRIMA: Sublato proprio omni iudicio, tenendus est semper paratus, prōptūisque animus, ad obediendum veræ Christi spōsæ, ac sanctæ Matri nostræ, quæ est Orthodoxa, Catholica, & Hierarchica Ecclesia.

Secunda

SECUND A: Laudare cōuenit solitam fieri Sacerdoti Cōfessionem peccatorum, & Eucharistiæ sacræ sumptionem, annuam ut minimūm, cùm sit laudabilius, octauo quoque die, aut semel saltem in mense quolibet, seruatis interim conditionibus debitis, Sacramentum ipsum suscipere.

TERTIA: Commendare Christi fidelibus, vt frequēter, ac deuotè Missæ sacram, seu sacrificium audiant. Item cantus Ecclesiasticos, Psalmos, & prolixas preces in templis, vel extra tempora recitandas: Tempora etiā probare, determinata officijs diuinis, & precationibus quibuscūque, vt sunt, quas vocamus Horas canonicas.

QUARTA: Laudare plurimūm Religionū status, atque cælibatum, seu virginitatem matrimonio præferre.

VINTA: Cōprobare vota
Religiosorum de seruanda
Castitate, Paupertate, Obediētiā-
que perpetua, cū alijs perfectio-
nis, & supererogationis operib⁹.
Vbi obiter notandum est, quod
cūm voti ratio ad ea pertineat,
quæ ad perfectionem ducūt vitæ
Christianæ: de alijs, q̄ ab ipsa
perfectione potius auertūt, vt de
negotiatione, vel matrimonio,
votum nunquam emittēdum sit.

EXTRA: Laudare præterea re-
liquias, venerationem, & in-
uocationē Sanctorum. Item sta-
tiones, peregrinationesque pias;
indulgentias, iubilæa, candelas in
téplis accendi solitas, & reliqua
huiusmodi pietatis, ac deuotio-
nis nostræ adminicula.

SEPTIMA: Extollere abstinē-
tiæ, ac ieiuniorum usum, vt
Quadragesimæ, Quatuor tem-
porum, Vigiliarum, sextæ feriæ,

sabbati, aliorūmque pro deuotio-
ne susceptorum. Item spōtaneas
afflictiones sui, quas pœnitentias
dicimus, non internas solum, sed
etiam externas.

OC T A V A : Laudare insu-
per templorum extructio-
nes, atque ornamenta, necnon
imagines, tanquam, propter id
quod repræsentant, iure optimo
venerandas.

NO N A : Confirmare maxi-
mè omnia Ecclesiæ præ-
cepta: nec impugnare ullo mo-
do: sed contra impugnantes que-
sitis vndique rationibus promptè
defendere.

DE C I M A : Patrum etiam,
seu Superiorum decreta,
mádata, traditiones, ritus, & mo-
res studiosè probare. Licet autem
non reperiatur ubiq; ea, quæ de-
beret esse, morum integritas; si
quis tamen, vel in publica con-

cione, vel in populari commer-
cio, ipsis obloquitur, generat po-
tius damna, & scandala, quam ali-
quid afferat remedij, aut utilita-
tis: cum nihil aliud sequatur, nisi
exasperatio, & obrectatio popu-
li, aduersus Principes, ac Pastores
suos. Temperandum est igitur ab
isto inuectivarum genere. Verū-
tamen, sicut damnosum est, pri-
mates ipsos absentes, apud popu-
lum allatrare, atque proscindere:
Ita rursus priuatim admonere
eos, qui si velint, mederi huic ma-
lo possunt, operæ pretium vide-
tur fore.

VNDECIMA: Doctrinam
sacram plurimi facere, tum
eam, quę Positiua, dici solet, tum,
quæ Scholastica. Sicut enim san-
ctis Doctoribus antiquis Hiero-
nymo, Angustino, Gregorio, &
cōsimilibus, scopus fuit, ad amo-
rem, & cultum Dei amplecten-
dum

dum, animos mouere: ita peculiare est. B. Thomæ, Bonaventuræ, Magistro sententiarum, & alijs recentioribus Theologis, dogmata ad salutē necessaria exactius tradere, atque definire, prout conuenit suis temporibus, & posteris, ad errores hæresum confutandos: Siquidem Doctores huiusmodi, ut sunt, tempore posteriores, nō solum Scripturæ sacrae intelligentiâ prediti sunt, & veterum auctorum iuuatur scriptis: sed etiam, cum influxu diuini luminis, Conciliorum sanctionibus, decretis, & varijs Ecclesiæ sanctæ constitutionibus, ad salutis nostræ subsidium, fœliciter vtuntur.

DVODECIMA: Culpabilis est, ac vitanda hominum, qui adhuc in terris viuunt, (quantumvis laudabilem) comparatio, cum Sanctis, & Beatis, dicendo:

Iste

Iste est doctior sancto Augustino: Ille est alter S. Franciscus: Äqualis est Paulo sanctitate, aut aliquâ virtute non est inferior, &c.

DE C I M A Tertia: Denique ut ipsi Ecclesiæ Catholicæ omnino vnanimes, cōformésque simus, siquid, quod oculis nostris apparet album, nigrum illa esse definierit, debemus itidem, quod nigrum sit, pronunciare. Indubitate namque credendum est, eundem esse Domini nostri Iesu Christi, & Ecclesiæ orthodoxæ, Sponsæ eius, Spiritum, per quem gubernamur, ac dirigimur ad salutem: neque alium esse Deum, qui olim tradidit Decalogi præcepta, & qui nunc temporis, Ecclesiam Hierarchicam instruit, atque regit.

DE C I M A Quarta: Aduerten-
dum quoque est, quāquam
verc-

verissimum sit, nemini contingere salutem, nisi prædestinato; circunspectè tamen super hoc loquendum esse: ne fortè gratiam, sicut prædestinationem Dei nimis extenderentes, liberi arbitrij vires, & operum bonorum merita excludere velle videamur: vel è cōuerso, ne plus æquo hisce tribuētes, illis interim derogemus.

DECIMA QUINTA: Similem ob causam, frequens de Prædestinatione sermo habendus non est: sique incidat nonnunquam, ita temperari decet, ut nulla plebi audienti detur occasio erroris, ac dicendi, si de salute mea, vel damnatione iam definitam est, siue male, siue bene agam, aliter eucnire non potest: vnde solent multi opera bona negligere, & alia subsidia salutis.

DECIMA SEXTA: Accidit etiā non raro, vt ex immodica fidei

fidei prædicatione, & laude, adie-
ctâ distinctione, aut explicatione
nullâ, ansam artipiat populus tor-
pescédi circa bona quælibet ope-
ra, quæ fidem præeunt, aut se-
quuntur, charitatis nexu efforma-
tam.

DE C I M A septima: Neque
itidem, prædicandæ, & in-
culcandæ gratiæ Dei, usque adeò
insistendum fuerit, ut serpere inde
possit auditorum animis lethalis
error, negatâ liberi arbitrij nostri
facultate. De gratia ergo ipsa dif-
fusè quidem loqui fas est, Deo
aspirante, sed quatenus in gloriâ
eius uberiorum redundat, idque
iuxta modum cōuenientem, no-
stris præsertim temporibus, tam
periculosis: ne & liberi arbitrij
usus, & operum bonorum efficac-
ia tollatur.

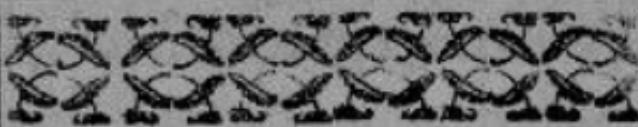
DE C I M A octaua: quamuis
summè laudabile sit, atque
uti,

vti, ex dilectione pura inferire
 Deo, nihilominus tamen valde
 cōmendandus est Maiestatis Di-
 uinæ timor. Neque porrò is ti-
 mor solum, quem filialem appel-
 lamus, qui pius est, ac sanctus
 maximè: verum etiam alter, ser-
 uilis dictus. Quippe qui homini
 utilis est admodum, & sèpenu-
 merò necessarius, vt à mortali
 peccato, quando incidere cōtin-
 git, resurgere pròptè studeamus,
 a quo, dum erimus immunes, at-
 que alieni, facilius, patebit ascen-
 sus ad timorem illū filialem Deo
 penitus acceptum, qui nobis
 cum ipso Deo vniōnem
 amoris præstat, &
 conseruat.

*QVAE AB ALIIS
impressis Exercitiorū exem-
plis variant, ex utroque no-
stro exemplari manuscripto:*

*In mysterijs autem vitæ
Christi, etiam, ex edi-
tione vulgata,
emendata
sunt.*

LOCA QVÆ
EX DILIGENTI
cum Hispanico autogra-
pho collatione, adnota-
ta sunt, in hac postre-
ma editione.

Ea Patrum depu-
tatio, quæ in V
Generali Congre-
gatione pro recognoscendo
Directorio Exercitiorū in-
stituta fuit, illud in primis
proposuit, ut antequam li-
ber Exercitiorū denuò im-
primeretur,

primeretur, cum Hispanico autographo, qui Romæ servatur, diligenter cōferretur, non ut noua quedam versio fieret, sed ut loca quædam accommodaretur, quæ in vulgata Latina editione subobscura videbātur. Quod cum R. P. N. fieri mandasset, factâ diligēti collatione, cōpertum est, Latinam editionem in paucis ab autographo discrepare. Iis igitur prætermisſis, quæ parui momenti esse videbantur, ea tantum loca adnotari placuit,

placuit, in quibus sensus sub-
obscurus cœrebatur, vel cer-
tè clarior hac noua versio-
ne reddi poterat. Quæ omnia
cùm essent à R. P. N. cum
Patribus Assistentibus di-
ligenter examinata, ne vul-
gata editio, ob reuerentiam,
quæ illi meritò debetur, mu-
tari videretur, satius visum
est, si in fine Exercitiorum
loca omnia, quæ sunt adno-
tata, poneretur literis qui-
busdam signata, quæ locis,
in quibus facta est mutatio,
respondearent, ut facilius, quæ

Q in

in postrema hac editione fu-
erunt accōmodata, reperiri
à quolibet possent. Hic au-
tem labor, ut speramus, ma-
iorem quandam lucem af-
feret ijs, qui Exercitia trā-
ctant, omnibūsque Societa-
tis nostræ hominibus, qui
Exercitiorum usum habere
debent frequētissimum, non
erit iniucundus. Rome. 25.

Iunij. M.D.XCVI.

Mandato R. P. N.
Generalis.

Iacobus Dominicus Secretarius.

IN

IN ANNOTATIONI-
bus viginti, quae sunt in prim-
cipio Exercitiorum.

Pag. 22. Annotatione
quarta in fine, ubi dici-
tur, a Expedit non-
nunquam succidi heb-
domadam. *Sensus erit clarior si le-
gatur, Contrahi hebdomadam.*

Pag. 24. Annotatione octaua ubi
dicitur. b In prioribus duabus
hebdomadis. *Lege. Pro prioribus
hebdomadis,*

Pag. 26. Annotatione decimâ In-
fine ubi habetur. c Atque per
Exercitia primæ hebdomadæ
comprehenditur. *Lege. Atque ex-
ercitijs primæ hebdomadæ re-
pondet.*

Pag. 31. Annotatio decimasepti-
ma ita ponî debet. d Decimasep-

tima. Perutile est, ut qui tradit
Exercitia, quamuis inquirere, ac
scire non intendat proprias alte-
rius cogitationes, & peccata; cer-
tior tamen fideliter fiat de varijs
agitationibus, & cogitationi-
bus, quas varij spiritus immit-
tunt. Perspecto enim maiori, aut
minori eius profectu, nonnulla
spiritualia exercitia præscribere
illi potest, presenti anime necessi-
tati opportuna.

In Fundamento.

Pag. 39. *Vbi dicitar.* (e Prout
libertati arbitrij nostri subie-
ctæ sunt, & non prohibitæ) *clariss*
ex autographo dicatur prout liber-
tati arbitrij nostri permissum est,
& non prohibitum.

*Pag. eâdem, Circa finem Funda-
menti, ubi habetur. f Sed consen-
taneum est ex omnibus ea de-*

mum,

mum, quæ ad finem, ducunt, eligere, ac desiderare. *Dicatur.* Sed cōsentaneum est, ex omnibus eadem, quæ ad finem, cuias gratiā conditi sumus, nos ducunt, eligere, ac desiderare.

*In quinto Exercitio prima
hebdomadae.*

PAg. 70. *In primo puncto. g* Et animas igneis quibusdā corporibus velut ergastulis inclusas. *Dicatur.* Et animas velut igneis quibusdam corporibus tanquam ergastulis inclusas.

In Additionibus.

PAg. 73. *In Prima Additione,*
vbi dicitur. h Cogitem de hora, quā surgendum mihi erit,
& de Exercitio faciendo. *Ex autographo dicatur.* Cogitem de

Q. 3 hora

hora, quâ surgendum mihi erit,
Exercitij faciendi puncta breui-
ter animo retractans.

*In Meditatione secûda diei in secun-
da hebdomada.*

PAg. 92. *In primo puncto.* k Inter quos me adesse singam, tanquam pauperculum, eorum vtcunque necessitatibus, &c. addatur ex autographo. Inter quos me adesse singam, tanquam pauperculum, & seruulum indignum eos spectantem, contemplantem, & eorum necessitatibus, cum reverentia maxima, famulantem.

*In quinta Contempla-
tione.*

PAg. 96. *In tertio puncto.* k Dulcedo animæ diuinis donis, &c. Legatur. Dulcedo, diui-

diuinitatis, animæ, ciūsque virtutum, ac cæterorum omnium iuxta rationem, &c.

In quinque notandis.

Pag. 98. *In tertio.* 1 Superadditâ circa vesperas vnâ repetitione, & sensuum applicatione ante cœnam. *Ex Autographo.* Superadditâ circa vesperas vnâ repetitione, & postea sensuū applicatione ante cœnam.

In secunda die.

Pag. 100. *m* Et fuga in Ægyptum. *Additur ex Autographo.* Et fuga eiusdem, veluti exulantis, in Ægyptum.

In Præludio post Contemplationem tertiae diei.

Pag. 102. Quod ibi dicitur de distinctione duplicis status clarius ita ponetur ex autographo.
 n. Cùm supra propositum fuerit exemplum Christi de vitæ genere , quod in mandatorum Dei obseruatione consistit , dum parentibus suis fuisse subditus memoratur , & primus , seu communis status appellatur . Nunc idem ipse Dominus formam videtur exhibere alterius , seu secundi status perfectionem Euangelicam afferentis , quando videlicet in templum se contulit , &c.

In Meditatione quartæ diei de tribus hominum Classib[us].

Pag. 110. In fine primi Præludij.
 o Sublato vtcunque noxiō affectu

affectu rerum, ut pote salutis impedimento. Legatur. Sublato ut cunque noxio affectu rei partæ, ut pote, &c.

Pag. eadem. In prima Classe. p
Debitaque adminicula toto vitæ tempore non admouet. Ex autographo. Debitaque adminicula usque ad horam mortis, non admouet.

Pag. III. In tertia. q Ac interim omnia relinquēs integra, &c. usque ad finem. Ita ex autographo verti potest clarius. Ac interim ita se gerit, ut qui omnia in affectu reliquerit, enitendo scilicet, neque hoc, neque aliud quippiam expetere, nisi quantum diuini obsequij intuitus moueret; itaut non aliam admittat relinquendæ, aut retinendæ rei acquisitæ causam, præter rationem, ac

desi-

desiderium melius, Deo domino nostro seruiendi.

Pag. 112. In Notando. r Seruabimus tamen interea, &c usque ad finem. In autographo sic habetur Atque hoc ipsum optare, petere, & flagitare, spectato solum obsequio, & gloriâ Diuinæ ipsius bonitatis.

In secundo Notando post duodecimam Meditationem.

P*Ag. 115. Secundo. / Quòd inchoanda est, &c. usque ad finem. Omnis dubitandi ratio tollitur, si ita vertatur ex autographo. Secundò: Quòd inchoanda est electionum discussio , à contemplatione discessus Christi ex Nazareth Iordanem versus inclusuè, quæ fit quinto die, ut in sequentibus declaratur.*

*In modo secundo bene eli-
gendi.*

PAg. 126. *In secunda Regulr. t*
*Secunda est considerare, &c.
 usque ad finem. Clarius ita verti po-
 test ex autographo. Secunda est
 considerare, si quis mihi vir an-
 tea ignotus, & nunquam planè
 visus, cui tamen nihil non per-
 fectionis inesse cupiam, occur-
 reret dubius super electione hu-
 iusmodi, quidnam ego illi fa-
 ciendum, & eligendum ad ma-
 iorem Dei gloriam, & maiorem
 animæ illius perfectionem esse
 consulturus: quo animaduerso,
 id mihi agendum ducam, quod
 alteri suaderem.*

In tertia hebdomada.

PAg. 129. *In titulo primæ con-
 tēplationis. n Prima contépla-
 tio*

tio sit mediâ nocte, &c. addatur ex autographo. Prima contemplatio de Christi Domini nostri profectione à Bethania in Hierusalem, & de gestis usque ad ultimam cœnam inclusuè, fit mediâ nocte, & continet orationem præparatoriam.

Pag. 131. In quarto puncto. x
 Quartum: aduertere quid iam inde, &c. ita vertendū ex autographo.
 Quartum: Aduertere quid Christus Dominus noster in humanitate patiatur, aut pati appetat, iuxta punctum, quod meditandum suscipitur: vnde incipiam & ipse, maximo conatu, dolorem, mœstiam, & fletum mihi excitare, idemque curabo in subsequentibus punctis.

In prima Contemplatione quartæ hebdomadæ.

Pag. 145. *In primo Præludio.* z
Sepulto corpore. *Ex autographo habetur.* Corpore ab anima separato; vox enim illa (sepulto) non est, neque cohæret cum alijs.

Pag. 146. *In quarto puncto.* z
Quomodo Christi diuinitas Passionis, & mortis tempore abscōdita. *In autographo habetur.* Quomodo Christi diminitas, quæ Passionis tempore videbatur abscōdita, &c.

In Contemplatione ad acquirendum amorem.

Pag. 153 *in tertio puncto.* Post illa verba. aa Laborantem quodammodo. addantur hæc ex autographo. Ut in Cœlis, Elementis, Plantis, Frugibus, & Animantibus, quatenus dat, &c.

De Conuersione Magdalena.

Pag. 180. *In autographo non
habentur verba illa. bb Siue
Maria Magdalena Soror
Marthæ fucrit, siue alia.*

*In quinta Regula de discretione
spirituum.*

Pag. 207. *Verba illa. cc
Quemadmodum enim dū
fruitur quis usque ad finem,
ita commodius verti possunt ex au-
tographo. Quemadmodum enim
in consolatione bonus spiritus
nos magis regit, ac dirigit, ita in
desolatione malus, cuius instiga-
tione, & consilijs nihil rectum
decernere possumus.*

*In septima Regula de discre-
tione spiri-
tuum.*

Pag. 208. *Circa medium. dd*
*Assistente nobis iugiter præ-
sidio diuino, licet tunc nequa-
quam sentiatur. In Autographo sic
habetur. Assistente nobis præ-
sidio diuino, quod semper ma-
net, licet tunc nequaquam sen-
tiatur.*

*In secunda Regula pro distri-
buendis Eleemo-
nibus.*

Pag. 221. *Secunda. ee Vt cō-
siderem, &c. Usque ad finē. Hec
Regula in autographo sic habetur.
Secunda: Vt considerem si quis
alter esset mihi planē ignotus
cui*

cui tamen pro hoc ministerio, &
ipsius statu, omnem perfectionis
gradum exopte, quam ego illum
in hac distributione rationem se-
qui velle, ad maiorem Dei glo-
riam, & animæ suæ perfe-
ctionem, hâc ipsâ eâdem
mibi vtendum esse.

L A V S D E O .

B R E V I S

BREVIS INDEX
EORVM, QVÆ
HOC LIBRO
CONTINEN-
TVR.

†

CONFIRMATIO	
Exercitiorum Pauli III.	
Pag.	3
Testimonia eorū, qui bus censura Exercitiorum est com- missa.	13.
Prefatio ad Lectorem.	15.
Annotationes, ut iuuari possit, & is, qui tradit, & i, qui accipit Ex- ercitia.	19.
Annotatio que incipit. In primis.	
Pag.	37

R P R I-

PRIMA HEBDO-
MADA.

P	Rincipium, seu Fundamentum.	
	Pag.	38.
	Examen particulare.	39
	Additiones quatuor utiles ad faci- liorem cuiusvis vitiis extirpationem.	41
	Examen generale.	44
	Examinis generalis modus.	52
	Confessionis generalis, & Commu- nionis r̄sus.	53
	Primum Exercitium secundum tres animaे potentias circa triplex pec- catum.	55
	Secundum Exercitium, meditatio de peccatis.	62
	Tertium Exercitium, repetitio pri- mi, & secundi, cum tribus collo- quijs.	66
	Quartum simile.	68.
	Quintum de Inferno.	69

Exerci-

<i>Exercitiorum temporis distributio.</i>	72
<i>Additiones ad Exercitia melius agenda.</i>	72
<i>De pœnitentia, seu afflictione corporis.</i>	76
<i>Notanda alia quatuor.</i>	78

HEBDOMADA

SECUNDA.

C ontemplatio Regni Christi. Pag.	81.
Prima diei meditatio prima de Incarnatione.	86
Contemplatio secunda de Natinitate.	91
Tertia, repetitio utriusque.	94
Quarta, similis.	95
Quinta, Applicatio sensuum ad prædictas.	Ibidem.
Annotationes quinque.	97
Secundæ diei contemplationes.	100
Tertiæ diei.	101

<i>Præludium considerationis statuum dinerorum.</i>	102
<i>Quartæ diei meditatio, De duobus Vexillis.</i>	103
<i>Eiusdem diei meditatio, De tribus hominum classibus.</i>	109
<i>Quintæ diei 112. sextæ 113. septimæ, vsque ad duodecimam</i>	114
<i>Annotationes tres.</i>	<i>Ibidem.</i>
<i>Tres modi humilitatis.</i>	115
<i>Præludium ad Electionem facien- dam.</i>	117
<i>Introductio ad eligendarum rerum notitiam</i>	119
<i>De tempore triplici ad electiones fa- ciendas.</i>	121
<i>Modus Prior bonæ electionis facien- de.</i>	123
<i>Modus Posterior.</i>	125
<i>De Emendatione, seu reformatio- nē status.</i>	127

T E R-

TERTIA HEB.

DOMADA.

C	Ontemplatio prima : De cœna Domini.	129
Secunda : De gestis post cœnam, & in horto.	133	
Notanda quatuor.	134	
Secundâ die.	137	
Tertiâ, & quartâ.	137	
Quintâ & sextâ.	138	
Septimâ, cum annotationibus. Ibid.		
Regule ad vietum temperandum.		
Pag.	140	

QVARTA HEB.

DOMADA.

C	Ontemplatio prima de Resur- rectione.	144
Annotationes aliquæ.	146	

<i>Contemplatio ad Amorem spiritua-</i>	
<i>lem excitandum.</i>	150
<i>Modi tres orandi: Primus.</i>	154
<i>Secundus.</i>	159
<i>Eius regulæ.</i>	160
<i>Tertius.</i>	162
<i>Eius regulæ.</i>	163

VITÆ DOMINI
nostrí Iesu Christi
mysteria.

N otandum.	164
<i>De Annunciatione.</i>	Ibidem.
<i>De Visitatione.</i>	165
<i>De Nasinitate.</i>	166
<i>De Pastoribus.</i>	167
<i>De Circuncisione.</i>	168
<i>De tribus Magis.</i>	Ibidem.
<i>De Præsentatione.</i>	169
<i>De Fuga in Ægyptum.</i>	170
<i>De Reditu.</i>	171

Vita

<i>Vita Domini ab anno 12. usque ad</i>	
30.	<i>Ibidem.</i>
<i>De Ascensu in Templum.</i>	172
<i>De Baptismo.</i>	173
<i>De Tentatione.</i>	<i>Ibidem.</i>
<i>De Apostolorum vocatione.</i>	174
<i>De primo miraculo.</i>	175
<i>De fugatis negotiatoribus primâ vice.</i>	176
<i>De sermone Christi in monte.</i>	177
<i>De sedata maris tempestate.</i>	178
<i>De ambulatione super aquas.</i>	<i>Ibid.</i>
<i>De missis ad prædicandum Apo- stolis.</i>	179
<i>De conuersione Magdalenæ.</i>	180
<i>De quinque millium Hominum re- fectione.</i>	181
<i>De transfiguratione.</i>	182
<i>De Lazari suscitatione.</i>	183
<i>De cœna apud Bethaniam.</i>	<i>Ibidem.</i>
<i>De die Palmarum.</i>	184
<i>De prædicatione in Templo.</i>	185
<i>De cœna ultima.</i>	<i>Ibidem.</i>
<i>De mysterijs post Cœnam, & in</i>	

<i>horto gestis.</i>	186
<i>De comprehensione Christi, & tra-</i>	
<i>dunctione ad Annam.</i>	188
<i>De gestis in domo Caiphæ.</i>	189
<i>De Christi apud Pilatum accusa-</i>	
<i>tione.</i>	190
<i>De transmissio Christo ad Hero-</i>	
<i>dem.</i>	191
<i>De reuersione ab eo ad Pilatus.</i>	Ibid.
<i>De condemnatione, & crucifixio-</i>	
<i>ne.</i>	192
<i>De mysterijs in Cruce factis.</i>	193
<i>De mysterio sepulture.</i>	194
<i>De Christi Resurrectione, & appa-</i>	
<i>ritione prima.</i>	195
<i>De secunda.</i>	Ibidem.
<i>De tertia.</i>	196
<i>De quarta.</i>	197
<i>De quinta.</i>	Ibidem.
<i>De sexta.</i>	198
<i>De septima.</i>	199
<i>De octaua.</i>	200
<i>De nona.</i>	201
<i>De decima.</i>	Ibidem.

De

<i>De undecima, & duodecima, & decimatercia.</i>	202
<i>De Ascensione.</i>	203
<i>Regulæ ad motus animæ discernendos.</i>	204
<i>Regule utiles ad pleniorem spiritum discretionem.</i>	214
<i>Regulæ in distribuendis eleemosynis.</i>	220
<i>De Scrupulis dignoscendis.</i>	224
<i>Regulæ seruandæ, ut cum Ecclesia sentiamus.</i>	228
<i>Loca adnotata in postrema editione ex collatione cum Hispanico autographo.</i>	239

F I N I S.

